bir hale so
iyice besle
ene sürülü
ıklar berta
temizleyici

çirkin yü

tmadan ö
KALON „ k
serinlik ve
tini muha
kremini k
şılayacaks
n olabilirs

yar... Ay

Nº 64

15 Kuruş

1 Birinci Teşrin 1937

◆YARIM AY◆

15 Gnde Bir Çıkar Edebî - ilmî - ictimaî Mecmuadır.

İaare Merkezi : İstanbul, Sirkeci Ebussuud Caddesi No. 1-3

RESİMLİ AY MATBAASI T. L. ŞİRKETİ.

Abonman Şartı : Türkiye için { 6 Aylığı : 175 Kr. / 12 „ 350 Kr. Ecnebî için {Yıllığı 1 İngiliz Lira

Telefon : **23607** *Telgraı adresi :* **Resimliay** *Posta Kutusu :* **629**

Rica : 1) İdare işlerine ait muhaberelerin; **Resimli Ay Matbaası T. L. Şirketi İdare Müdürlüğ**
Yazı „ „ „ : „ „ „ Yazı „
Bilmece „ „ „ : „ „ „ Bilmece Memurluğu
adreslerine yazılması.

2) Bilmece zarflarına 6 kuruşluk pul yapıştırmağa lüzum yoktur; bunların zarflarını açık gönderis
o zaman yalnız 1 kuruşla gelir.

RESİMLİ AY

EYLUL 1937 — Sayı 19

En çok okunanan ve sevilen yazıcılarımızın : Birçok MAKALE - HİKÂYE - RÖPORTAJ - TERCÜMELERİ ve ROMANLARI ile BOL RESİMLİ olarak çıkmıştır.

—Mutlaka Alıp Okuyunuz!—

"Resimli Ay„ Türkiyenin En Olgun Aylık Mecmuasıdır.

EFELER

Ragıp Şevkinin fevkalâde müheyyiç bu millî romanı (RESİMLİ AY) ın Eylûl sayısında başladı. Mutlaka takibediniz.

Ned... Aspir...

Çünkü ASPİRİN senelerde
her turlü soğukalgınlıklarına ve-
rilara karşı tesiri şaşmaz bir
olduğunu ısbat etmiştir.

ASPİRİNın tesirinden emin olmak
lütfen (BAYER) markasına dikkat ediniz.

5 Günden 15 Güne

AŞKA DAİR

Yazan: Nurullah Ataç

1

Aşk, erkeğe kadını, kadına da erkeği aratan tabiî ihtiyaç değil, şu saf, keni maddeden sıyırabildiğini sanan aşk, ılki de gerçekte yoktur, belki de sadece irlerin icat ettiği bir masaldır. Fakat ırlardanberi ondan o kadar bahsedilmiş, erinde o kadar işlenilmiştir ki artık insan ın en büyük zenginliklerden biri, en *sanî hakikat* olmuştur. Birçok «mutlak» ıkikatleri unutsak içimizde hiçbir eksik: duymayız ama, aşkın yalan olduğunu ıbul edince yüreğimiz sızlıyor. Demek ki , insanoğlunun saadeti, hattâ gururu için ıruri bir ekmek olmuştur.

2

Aşkı inkâr edenlerin sözü daima soğuktur. Onların edasında ya tahammül dilmez bir ukalâlık, yahut diş gıcırdamanı andıran bir istihza sezilir. Onlara ceab veremesek bile haksız olduklarını imizden, tâ içimizden sezeriz. Onlara üşman kesiliriz. Aşk, insanoğlu için bir n olmuştur.

3

İnsan oğlunun asırlardan beri terakki etmediğini söyliyenler aşkı hiç düşünmüyorlar. Eski zaman aşkın, bir kadına aile veya vücud rabıtalarından başka bir hisle bağlanmanın ne olduğunu bilmez. Bu his insanda, ancak dokuz, on asırdan beri peyda olup inkişaf etmiştir. Yeni asırların insanı, kadim medeniyetlerin insanlarından yalnız bilgice değil, hisçe de üstündür.

Gönlümüzde o hissin peyda olması (isterseniz aşk masalının icad edilmesi deyin) haz duymak kabiliyetimizi arttırmıştır. Şimdi elemden, ıstırabdan da zevk duyuyoruz. (Gerçi Eski Yunanlılarda bu büsbütün yok değildir; Evripides'in bir trajediasında Elektra, her gün babasının mezarının başına gidip ağlamanın, kendisi için «elemli bir zevk» olduğunu söyler. Zaten trajedianın, bilhassa Evripides'inki gibi melodrama, gözyaşı döktürmeğe giden trajedianın vücudu o zamanlarda da elemden zevk alındığını gösterir. Fakat bu his eski Yunanistanda, bugünkü kadar işlenmemiştir.)

4

Eski Yunanistanı severim. Atina, filosofları, sanatkârları, şairleri ve kanunları ile insan tarihinin tanıdığı en güzel, en mükemmel cemiyetlerden biridir. Fakat ihtirasları tahlilde, kusursuz şekiller tasavvurunda çok ileri giden o adamlar, hattâ *ilâhi* Eflâtun bugün bize eksik gözüküyor; çünkü eserlerinde maddî aşk var, hissî aşk yoktur.

Hicabı tanımamış olmaları da belki bunun içindir. Ayıp bilmezler, herşeyi açıkça söyler, en galiz şakalardan kaçmazlar. O parçaları okurken daima kızarıyor; irkiliyoruz. Aristofanes'in komedialları bugün bizim erkekler arasında bile sıkılarak tekrar edeceğimiz nükteler, cinaslarla doludur.

Ancak arzuyu bilip aşkı bilmedikleri için kadına hürmet etmemişler, onu meclislerine alıp onun yanında konuşmanın, onunla birlikte oturmanın âdabını kurmamışlardır. Eski Yunanlıların en incesi bile, orta zaman Avrupa şairlerinin, chevalier'lerinin yanında kaba kalır... Shakespeare'i okuduktan sonra Eshilens'e, Sofokles'e tahammül edemeyiz demiyorum; onların eserlerinde de feda edemiyeceğimiz güzellikler var. Fakat onlarda Shahespeare'in aşktan aldığı zarafeti, şiiri aramayın.

5

Kadın, tabiat bakımından, erkekle müsavi midir, değil midir? diye münakaşa edip duruyorlar. Tabiatta nasıl olursa olsun, bize ne?.. Erkek, aşk hissini duyduktan sonra kadına hürmeti öğrenmiş, onu kendinden aşağı görmeğe razı olmamış. Kendisinin haklarını, imtiyazlarını ona da vermek istemiş...

Cinsler arasında tam bir siyasî, içtimaî müsavatın teessüsünü istemiyen erkek, kadını seven bir adam olabilir; fakat ömründe aşkı, şu hakikî hissî aşkı tatmamıştır.

Okullarda kayıt ve kabul:

Anne — Bay öğretmen! İkiz çocuklarımın kayıt muamelesini yaptırmak için size müracaat ediyorum. Evrakları tamdır.

Öğretmen — Maalesef ne bizde, ne de civar okullarda boş yer kalmamıştır bayanım!.. Bir defa kültür direktörünü görün!

Anne — Madem ki boş yer yoktur, o halde gazeteler ne diye «hiç bir çocuğun okulsuz kalmayacağını» bol keseden atıp tutuyorlar?..

Tenis kordunda:

Erkek — Sevgili bayanım!.. Emin olunuz ki saadet para ile elde edilmez!... Hakiki bahtiyarlık ancak sevişen kalplere.. biri birlerini anlayan çiftlere.. aşk uğrunda maddî ve manevî her türlü fedakârlığa katlananlara; hatta en korkunç sefaletlere bile....

Kız — Fakat, azizim unutuyorsun ki: «sefalet kapıdan girince aşk pencereden kaçar!.» diyen bir atalar sözü vardır.

İki emekli diplomat arasında:

Birinci diplomat: Azizim, ben vaziyeti hiç beyenmiyorum. Avrupanın siyasî durumu, müthiş bir bomba üzerine oturtulmuş bir insan manzarası arzediyor.

İkinci diplomat: Bereket versin ki hiç kimse o bombaya yaklaşmaya cesaret edemiyor!. Birdüzüye etrafında dolaşıyorlar...

Birinci diplomat: O dolaşanlar hep aklı başında kimseler olsa, belki tehlikenin önüne geçilebilir... Fakat ya içlerinden bir azgın deli çıkar da...

İkinci diplomat: Maazallah.. maazallah...

Musiki aletlerinden vergi:

Bayan — Belediye, evlerdeki piyanolardan vergi almak fikrind imiş; gerçek mi?

Bay — Evet böyle bir şeyler geçen sene Belediye meclisinde konuşuldu; fakat bir karara bağlanmadı; ve öyle zannediyorum ki sarfınazar edilecektir...

Bayan — Canım! hiç musiki aletlerine vergi konur mu?

Bay — Elbet konur!. Belediye reisi olsaydım; en evvel senin küçüğün borusuna en ağır vergiyi kordum!..

Yer arıyorum!

— Memiş dayı! Bazı meslekdaşlarım, bana sizin çiftliği tavsiye ettiler... Sonbaharın ilk günlerini burada geçirmek istiyorum. Yeriniz var değil mi?...

— Önce kim olduğunuzu sorabilir miyim Bayım?

— İstanbuldan Avukat Yavuz Alsat!..

— Beni size tavsiye eden arkadaşlarınız, o kadar her şeyimizi alup sattılar ki; maalesef size bir karış yer bile bırakmadılar Bay Alsat!..

HEYECAN KADINI

Mihriban masayı tarasada hazırlatmıştı. Üç yüz mumluk lâmbanın bol ışığına gökteki kandiller göz kırpıyorlar; ay geniş gülüşü ile yapraklar arasından yemek masası etrafında oturanları selâmlıyordu.

Genç kadın gözlerinin renginde bir gece elbisesi giymişti. Kulaklarında, bileğinde ve sol elinin yüzük parmağında bu renge eş zümrütler parlıyordu.

Keten örtülerin temizliği göze dinlenme veriyor; yaprak ve çiçek kıvrıntıları bembeyaz bir yolda ilerleyen hayal yolcularını andırıyorlardı.

Kristal bardaklardaki yakut renkli şaraplar gibi, Mihribanın kızıl dudakları da gülüyordu. Konuşmaktan çok gülmeyi seven genç kadın bu gece, dünya hâkimiyetini kazanmış bir insan sarhoşluğu ile, olur olmaz her şeye kahkaha atıyordu.

Geniş masanın kıyılarında biribirlerinden biraz uzakta üç kişi idiler:

Mihriban, kocası ve... sevdiği genç adam.

Vücudünü sımsıkı saran ipeğin içinde, ipekten çok daha yumuşak hissini veren derisi, kızıl bir aşkla tutuşan genç kadın, gözlerinin yeşilini esmer gence değdirdikce, güzelliği baş döndürücü bir hal alıyor; yanıyor ve yakıyordu.

Kocası.. Geniş alnında düşünen kaşları ve kirpikleri altında, manasını gizleyen gözleri ile bir heykel cansızlığı gösteriyor; yemek tabağında hareket eden elleri, ona işleyen bir makine halini veriyordu. Arada bir kirpiklerinin arasında yanıp sönen ateşi görmediklevi için onu soğuk, lâkayt ve... biraz da abdal sanıyorlardı.

Siyah elbiseleri, iyi ütülenmiş ipek gömleği, zarif boyunbağı ile çok şık görünen genç adam; genç kadının iri yeşil taşın pırıltıları altında çok canlı görünen solgun ellerinden; ince plâtin zincir ucunda, konuşurken, gülerken boynunu öpen zümrüdün hareketinden ve şarabı dudaklarına götürürken iki kızıl rengin öpüşmesinden çıkan ateşden gözlerini ayıramıyordu.

Az konuşuyorlardı. Fakat Mihribanın, tarastan kumlu yola, oradan da karşıki ağaçların gölgelerine akan kahkahası, dinmesi istenmeyen bir su sesi gibi, iki erkeğin de ruhlarını sarıyordu.

O, parmağındaki yüzüğe eş bir üzümü bembeyaz dişleri ile ezerken, kacası saatine baktı.

— Hazırlanman için ancak yarım saat var Mihriban.

— Mutlak gidecek miyiz Fazıl?

— Evet...

Genç kadın göz ucu ile Çeler'e baktı. O, akşam üstü konuşurlarken bu piyesi görmek istemediğini söylemişti. Mihribanda, o istemiyor diye, gitmeyecekti. Fakat kocası her zamankinden çok başka bir ses hırçınlığı ile «evet» derken biraz da korkunçtu.

Çelerde genç kadına baktı.

Fakat Fazılın bakışı daha keskin manalarla dolu olduğu için Mihriban, ses çıkarmadan hazırlanmağa gitti.

* *

Salona girdikleri zaman müsamere başlamak üzere idi.

Hemen Erginlik marşı çalındı. Arkadan bekletmeden perdeyi açtılar.

Sahne basit bir aile odasını gösteriyordu. Kendisini içkiye veren delikanlı ile kızkardeşi konuşurlarken; kocası ile sevdiği adamın arasında yer alan genç kadın, soğuk ve boş gözlerle onlara bakıyor; söylenen sözleri dinlemiyor görünüyordu.

Fakat sütnine gelip te içli bir aşk masalını.. Hiyanet eden kadının yıllarca çektiği büyük azabı anlatmağa başlayınca, genç kadın olduğu yerde bir söğüt dalı gibi sallandı.

Halkevi gösterit kolu Reşat Nurinin Taşparçasını oynuyordu. Jestler, mimikler o kadar kuvvetli idi; gençler o kadar yürekten kopan bir sesle biribirlerile konuşuyorlardı ki.. Mihriban olduğu yerde sarardığını, çöktüğünü, ezildiğini hisseder gibi oluyordu.

"Ona götürdüğüm şeyler.. senin yırtık bir kitabın, Müzeyyen'in kırık bir tarağı.. .

Mihriban boğazındaki hıçkırığı zor düğümledi.

Buraya geldiği zaman aşkın, heyecanın elinde ateş alan bir ihtiras kadını idi. Fakat şimdi, dünyadan ... muş bir insan garipliği içinde ... mak, sinirden kaskatı kesilere... yıkılmamak için kendini zor tut...

Sahneye gelen küçük gelin... yaşlarından yapıştırmalarını ... tutduramıyan mini mini gelin.. ... parçası gibi gönlünün içine dol... telli pullu kızı göğsünde sıkan ... ne feci bir görünüşü vardı.

Eski çarşaf altında titreyen ... ları, yılların silemediği günahın... miş siyah peçesi.. ve kızının çene... şayan zayıf elleri.. İnsan gönlün... ıztırabının hudutsuzluğunu aşı... kadar manalı idi.

Artık Mihriban kendini tut... eski kocasının hakaretine karşı, ... ne göğsünü siper eden delikanl... tıkca, hıçkırıyordu.

Onun.. derdini uyutmak için ... ni içkiye verecek.. anasını yılla... kâr edip te bir gün ne ka... vallı, ne kadar çaresiz olduğunu... ce göğsüne bastıracak bir oğlu ...

Fakat yıllardan sonra bir gü... küçük gelin gibi teller takacak, ... lara bürünecek mini mini bir k... semin'i vardı.

Mihriban içini çekti.

Solunda oturan siyahlı genç ... sinin ucuna dokunacak, yüzüne ... ta ağlayacakmış gibi vehme k... kocasına sokuldu.

Fazıl, belli etmeden karısının ... kopan fırtınaya bakıyor; onun ... rengini, büyüyen gözlerini ve ... sarsılan omuzlarını gözden kaçırm...

Perde kapandığı zaman ... eğilerek :

— İstersen gidelim yavrum!

Diye fısıldadı. Mihriban ... kaçmak, evine koşarak minik ... içinde uyuyan küçüğünü göğsün... mak istiyordu.

Fakat içinde bir başka kuvv... olduğu yere mıhlıyor; yerinden ... mıyordu. Taşparçasını okuduğu ... herkesin söylediği gibi ağlamam... hic te acıklı bulmamıştı. Fakat ...

Hayatta gözyaşını, içli duyg... insanı hırpalayan gönül dertleri... mayan güzel kadın.. günaha do... vaş yavaş ilerleyen bu aşk, ihti... heyecan kadını.. ruhunda kopan ... naya neler vereceğini, nelere kıy... düşünmeyordu.

İkinci perdede o bayağı sevi... nesi başlayınca dayanamadı.

Salon büyük bir sessizlik ... için için yanan bir heyecan ... tutulmamış olsaydı.. belki ... kaidelerini hiçe sayarak merdi... atılacaktı.

Çıkamıyacağını anlayınca ... yumdu.

Fakat, eli kolu kıskıvrak b... gencin korkak sesi, çirkin yalvarış... larından içine doluyor; yüreğinde... kun duygunun perdesini kaldır... derinlere yerleşiyordu. Ve orada ... maskesi sıyrılan bir soytarı gibi ...

Genç adamın korkak telgr...

◆

Yazan:

Mükerrem Kâmil Su

◆

Otomobilde kocası ile yalnız kalınca, onun.....

ırşılaştırılıp ölçülmesine ne lüzum
ırdı? Fakat Mihriban bunu anlama-
ın mihanikî bir kuvvetle zihninde he-
plar yapıyor; hep, hep onu küçük
işürecek şeyler bulup çıkarıyordu.
Ayrılacakları zaman gözlerine bakan,
hundaki fırtınanın ne derece yıkın-
ar yaptığını görmek ihtiyacı ile kav-
lan genç adam; o yeşil heyecan kay-
ğına simsiyah bir ipek perdenin çe-
lişinden başka birşey görmedi.
Otomobilde kocası ile yalnız kalınca
un, bu buhranın hesabını soracağını
işünerek, içinden üzülen genç kadın;
i dost elin ellerinde, saçlarında an-
yan ve seven bir yürek ılıklığı ile
laştığını görünce; yine yavaş yavaş
lamağa başladı. Kocasının bu kadar
gun bir adam olduğunu ne yazık ki
cak bu gece seçebilmişti
Sessizce soyunup yataklarına çekil-
ler.
Son zamanlarda üstüne çöken hır-
lıkların birinde genç kadın, karyola-
ı yan odaya taşıtmıştı. İki odayı bir-
ştiren kapı kaç gecedir kilitli duru-
rdu. Mihriban yatakta bir taraftan
r tarafa dönüyor, düşünmemek iste-
kçe büsbütün korkunç şeylere dalıyor,
r türlü uyuyamıyordu.
Düğmeye dokundu.
Odanın kızıl ışığı gözlerinde bir kan
lgası yapıyor; içinde yaşayan gizli
vginin rengine eş olan bu kızıllıktan
reniyordu.
Pembe ipek pijamasının uzun ba-
klarını saran ince kıvrımları, ince İran
alısının üstünde dalgalanıyor; genç
adın gür siyah saçlarını arkaya atarak
leri arasında çekiştirerek durmadan
olaşıyordu.
Yavaşça kapıyı açtı. Adımları Ya-
minin odasına sürükleniyordu. Dadıyı

uyandırmamağa çalışarak beşiğin tülle-rini kaldırdı.

Yasemin, sarı saçları yastıkların üstüne ipek çileleri gibi dağılmış, dudaklarında bir pembe gül unutulmuş gibi mışıl mışıl uyuyordu. Bir eli örtülere sarılmış, mini mini bir kuş yavrusuna benziyordu. Ona, bir söğüt yaprağı gibi süzgünleşen gözlerle baktı, baktı.

Gözyaşları önce damla damla.. sonra güç dinecek bir yağmur hızı ile inmeğe başladı. Bu minik sevgiliyi, doğduğu gündenberi bu geceki gibi sevmemiş.. evet bir kerecik candan göğsüne basmamıştı.

Hayatını işi ile yuvası arasında düzene koyan, çalışmağı seven.. iyi bir koca ve pek mükemmel bir baba olan Fazılı,. durgun ağırbaşlı bir adam diye yavaş yavaş unutmağa başlamıştı.

O, hayatı kızıl renkli bir içkiye benzetiyor; öyle bir içkiye ki.. yudum yudum almak genç kadını kandırmıyordu.

O, sadece bir gönül sarhoşu olarak yaşamak.. tam manası ile aşkın, heyecanın ve ihtirasın kucağında yaşamak istiyordu. Bu istekledir ki.. Yasemini doğurduğuna pişman olmuş, onu hiç bir gün benimsememişti.

Halbuki bu geceki piyes.. ona ne büyük bir insanlık dersi vermişti. Büyüklere; herşeye, herşeye rağmen bir şey olmıyordu. Fakat arada ezilen küçükler.. onlar kendilerini yaratanların bütün günahlarını zayıf omuzlarında küçük göğüslerinin altındaki dünyaları içinde çekmeğe mahkûm oluyorlardı.

O, hergün Çeler'e biraz daha yaklaşmış.. önüne geçilmez bir sevginin kucağında adım adım yürümeğe başlamıştı. Şimdi düşeceği dakikada kendini toplamaktan gelen içli bir sevinç içindeydi?!..

Ya aşkın sesine uyup buradan uzaklaşsaydı..

Yasemin de günün birinde gözyaşlarını duvağına içirten Müzeyyen gibi mi gelin olacaktı? Düşüncesi bu hayalin eteğine takılınca Mihriban kendini tutamadı. Hıçkıra hıçkıra odadan çıktığı zaman, iki kuvvetli kolun omuzlarından çektiğini hissetti.

Başı Fazılın göğsünde kanıncaya, içindeki acıları tükeninceye kadar ağladı. Yavaş yavaş tarasaya çıktılar.

Gökler ağarmış bir ipek kumaş gibi uçuklaşmış; yıldızlar solmağa başlamışlar.

Fazıl inandıran sesi ile demindenberi karısına birşeyler söylüyor:

— Hemen gideriz yavrucuğum. Ben iki ay için büro işlerini arkadaşıma bırakabilirim. Adaya ineriz. Deniz, tur ve oteldeki nefis muzik.. göreceksin bize iyi bir dinlenme verir.

Mihriban dost ışıltıları ile yanan gözlerini, kocasının uzak, soğuk ve biraz da boş sandığı gözlerine kaldırdı. Onun bakışları, gökyüzünün uzak fakat eşsiz ışıklsrı gibi derindi.

— Heybeliye gidelim Fazıl, dedi. Deniz ve çam kokusu.. sessizlik istiyorum. Orada okuyarak dinlenmek daha güzel olacak.

Fazıl karısının ellerini avuçları içinde yavaş yavaş okşayarak:

— Nasıl istersen yavrum dedi. Her şey dilediğin gibi olmalıdır.

İkisi de dışa vurmadan, bu geceki müsamerenin.. yuvalarında yarattığı saadeti derinden derine duyuyorlar ve seviniyorlardı.

Çankırı Kapısı Hafriyatında Geçen Saatler

◆

Yazan :

TEVFİK TANYOLAÇ

◆

Kültür bakanlığı tarafında Ankara civarında araştırma yapılan yerlerde

Bir Mahcubiyet ve Bir Tarif

Ankaradayım. Müzeler dairesinin merdivenlerini alnımın terini silerek çıktım.

Genç bir memura sordum :

— Arkeolog Bay Remzi Oğuz burada mı?.

— Hayır.

— Ya, Bay Hâmit Zübeyr?

— Hayır.

Temmuzun güneşi altında yürüyüp, özlenen bir arkadaşı görememekliğin verdiği can sıkıntısı ile sualimi tekrarladım :

— Mısırdaki kongreden gelmedi mi?

Hayretle yüzüme baktı :

— Buradalar Bayım, hafriyatta.

— Neresi burası?

Gülümsedi :

— Çankırı kapısında.

Ve gülümsemesi devam ederken sözünü tamamladı:

— Birkaç aydır orada çalışıyor Bay Remzi Oğuz.

— Ya!.

Fena halde utandım, sağlık veren genç işyara teşekkürü bile unuttum.

Öyleya.. Ankaranın içinde, Ankaranın tarihile ilgili bir hafriyat oluyor da haberim yok.

Herhalde bu hafriyatı, gazeteler, günün birinde yazmışlardır. Şöylece bir sütunun arasına sıkışmış olacak.

Arkeoloji ve Arkeolog nedir?.

Bu sözleri görüp te sakın, yalnız erbabına söyliyecek olan ilmî bir makaleye başlıyorum sanarak canınız sıkılmasın. Gerçi, söz arasında, lüzumlu lüzumsuz, yabancı kelimeler kullanarak, karşısındakine derin bir bilgin edası vermek, bazılarınca bir moda olabilir. Benim bu çeşit sevdalarla başım hoş değildir.

Arkeoloji : Antikaların, harabelerin, yeraltından çıkan eski zamana ait eşyanın, yapıların.. ilmidir.

Arkeolog da bunlarla uğraşana verilen addır. Bundan fazlasını ben de bilmiyorum. İstidat olmak şartıyle, yıllárca süren devamlı bir çalışmanın sonunda, üzerinde söz söylenecek bir konuya girecek kadar cesur değilim.

Çocukluğumdaki bir tesadüf, beni bir harabeye sokmuştu. O gü mış bir masal içinde yaşamıştı

Okuyup yazmağa başlayınca luğumda gördüklerimin adına atika» denildiğini öğrenmiştim.

Şimdi de bir müstehasenin anlatması gibi; yer altından çık çanak parçasının da böyle bir olduğunu biliyorum.

Tarihin karanlık lâbrentle projektör olmağa çalışan Arke kındaki bütün sermayem bu

Yüreğimde büyük bir heyec kırı kapısı yolunu tutturdum.

Bir çocukluk hatırası

Hafızam, çocukluğumdaki tekrar yaşamaklığıma müsaade Bu heyecan da oradan geliyo

Humus'ta şehrin dışında b lık vardı. Mezarlığa bitişik e risinde kuyu kazılıyormuş, de kazmışlar, derken taş bir kapı ve nihayet hükûmete haber

İp bağlıyarak adamı kuyu dan sarkıtıyorlardı. İçeriye fe liyordu. İsrarım karşısında ile kuyuya uzatıldık.

Boynuna sıkı sıkı sarılm darmanın. O da bir kolunu be lamıştı.

Deli İbrahim, sağsa kulak lasın, öldüyse Tanrı gani ga eylesin, halâ yaşadığım bu hey borçluyum. Bana çok uzun karanlık inişin ne kadar deva kestiremiyordum. Korkuyord kım korkumu yeniyordu.

Bir parçadan yapılmış, kendisinden, taş bir kapı vardık. Burası oda gibi bir y ladan mezarlar vardı.

Tuğla mezarların üstünde uzanmıştı. İskeletlerin koca rı, fenerin ürkek ışığı altında

Kazı mahallinde araştırma yapan bilginler ve çalışan işçiler.

rdu; ölümün o ebedî soğuk ve hâ-
tebessümile... Asırlık uykularından
ıdırıldıkları için öfkelerinden ısıra-
nış gibi sırıtan bu kafalar, küçük
naklarımın kuvvetine bile dayana-
orlardı. Bunlar sanki köpükten ya-
ış birer iskelet modeliydiler. Do-
ıncaj sönüveriyorlardı. Başımı ağ-
bodrum kokusuna taş çıkartan
pus hava, yalnız beni değil, fener-
mumumun alevini de büsbütün
laştırıyordu. Ayaklarımızın altında
mış çanak çömlek parçaları homur-
yordu.

. . . .

Sonra da toplanan eşyanın konul-
arı sandıkları da gördüm.

Çanak çömlek, küçük kaplar.. Ne
enden olduğunu bilmediğim bile-
ve bilezik döküntüleri.. camdan
ış kıvrılmış bir yılanın parçaları..
ri pullu boy boy şişeler. Başı açık
arım kabartma heykel: Biri kadın
le bıyıksız bir erkekti. Sırtlarında
aniler vardı.

Hayatımda ilk gördüğüm iskeletler,
eller bunlardı. Saatlarca konuştu-
halde ikinci görüşümde adlarını
üzlerini unuttuklarım çoktur. Ama
ci heykeli binlerce heykel içinde
em tanırım.

Yine başka bir günde, bir mezarlık
bulunmuştu. Yeraltında ambar
bir yere bir sürü adamı tıkmışlar-
Kulağıma böyle bir söz çalındı:
— Fukara mezarlığı.

Bir gün de sütçünün evinde bir küp
ış, içinde bir insan iskeleti çömel-
bir küp. Bir de sandal biçiminde
il, kadıncağız bu kandili ahırda ya-
kıyormuş. Petrol lâmbasının ilk ceddi-
ni elime geçirmiştim. İsli alevini zevk-
le seyrediyordum, fakat çok is çıka-
rırdı. Odanın perdeleri, yüzüm gö-
züm is içinde, üstüm başım yağ içinde
kalırdı.

Oyuncakların arasına sakladığım hal-
de ortalığı berbat eden bu kandilceğiz,
çöplüğe atılmaktan yakasını kurtarama-
mıştı.

Hele o Balebek harebeleri.. O sü-
tunlar, harabelerde ürküp uçan yabanî
kuşlar.. Sonradan Zeus'un mukaddes
havuzu olduğumu öğrendiğim berrak
gölcük: Çevresinde balık avlıyan ço-
cuklar, oltalarına vurup kaçan balıkları
seyrederlerdi.

Dalgın düşünürken yakalamak iste-
diğim başı taraklı kuş. Bunların arasın-
da rüyada olduğu gibi dolaşırdım. Gör-
düğüm iskeletlere heykellerin ehramla-
rını geydirerek muhayyelemde canlan-
dırırdım. Harabelerin ıssızlığı arasında
onları gezdirirdim.. Kırklarelinde gördü-
ğüm höyükler de tecessüsümü kamçılar
dururdu. Bu tarih düğümlerinin çözül-
mesi için bir zaman yazmıştım...

Çankırı kapısına varmıştım. Hafı-
zamın yamalı sinema şeridi kopmuştu.
Birkaç yere sorduktan sonra hafriyat
yerini buldum. Asfaltın sol tarafında
yapılar arasına gizlenmişti.

Arkeoloji dersi

Remzi Oğuzun, bir sıcak hava etüsü-
ne benziyen çadırını güçüne bulmuş-
tum. Küçük masasının üzeri bir sürü
ufak tefek çömlek, kemik paçalarile do-
luydu. Elinde küçük bir maden parçası
vardı, üstüne birşeyler vazıyordu.

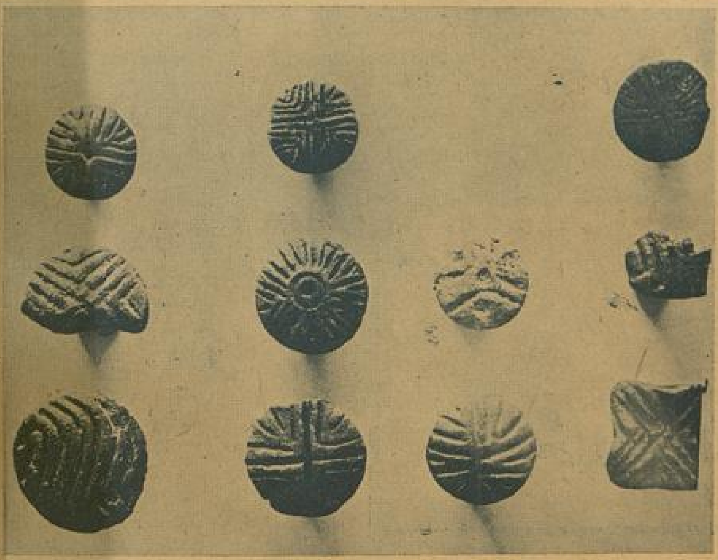

Kültür Bakanlığı tarafından Ankara civarında yaptırılan kazılarda elde edilen eski eserlerden bir kaçı.

Ayni zamanda eski bir öğretmen olan felsefeci ve arkieolog beni bir talebe gibi okuttu. Her köşeyi dolaştırdı. Bana neler gösterdi, neler anlattı!. Ve nihayet yorgun bir halde çadıra girdik Çadırın eteklerini kaldırmışlardı. Akşam üzeri idi. Manzara çok muhteşem idi. Arkanızda Ankara kalesi, karşınızda hipodromda ışıktan bir şerit gibi parlayan fıskıyeleri, temmuzun yaktığı toprağı serinletmeğe çalışıyor. Çölde canlı bir serap gibi yükselen enstitü mor bir sis içinde. Başları güneşle tutuşan yorgun tepeler, ilkbaharı yaşatan menekşeli ufuklar, harmanda yanmış gök gözlü bir köy dilberinin halini söylüyor. Asırlar diriliyor, toprak söylüyordu.

Ne yazık ki hafriyatın sonuna gelmiştim. Tasnif zamanı idi. Genç âlimin bana anlattıkları ilim dilile yazıp anlatmama imkân yok.

Gördüklerimi, duyduklarımı anlayabildiğim gibi yazabilirdim...

Ziyaretlerimi çok sık tekrarladım. Onu, güneş altında parçaları ayırken, kâh işçilere birşey anlatırken buldum.

Hattâ bir defa da güneşte Remziyi, bunalmış bir halde bularak çadıra çektim. Sabahın altısında başlayan çalışma, öğle paydosunu çıkarırsak, akşamın altısına kadar sürüyordu. Zaten yorgun olan arkeoluğun nezaketini hırpalamak istemedim. Muhtelif günlerde gördüklerimi duyduklarımı kısaca yazıyorum. Tekrar ediyorum. Yazılarım, bu hafriyat yerini görmemiş meraklılar içindir.

Çankırı kapısı:

Çankırıya, giden caddenin kapısı buradan geçiyor. Osmanlı surunun içinde kalan kısım, ayni zamanda klâsik devrin yani Yunan, Roma, Bizans devirlerinin kurduğu şehir, buradan geçmektedir.

Kazdığımız yer ovadan yüksektir. Daha eski yerleşmelerin harabelerini gizleyip gizlemediğini anlamak için buralarını kazmak lâzımdır.

Burasını gezdik, şöyle bir araştırdık. Bulduğumuz kemik, cam, çömlek parçaları yolumuzu gösteren birer izdir. Bu izler arasında bir münasebet olup olmadığını araştırdık. Ve sonra bu izlerin birkaç devre ait birleşmelerin parçaları olduğuna kanaat getirdik ve hafriyata başladık.

Eski kitaplarda adı geçen en eski Ankarayı bulmak için çalışıyoruz.

Hafriyat, Türk Tarihi kurumu tarafından idare ediliyor.

Ankara toprağı elenirken

Klâsik devrin Ankarasına ait vesikalalar uzakta değil, elimizdedir. 2300 ilâ 3000 yıllık Ankaranın nakışı, süsü,

Arkası 24 üncü sayfada

KIRMIZI BALIKLAR

№: 3

Biraz sonra doymuşlardı. Sofradan kalkarak, tabakları, çatalları, bardakları mutfağa taşıdılar. Tekrar odaya dönerek, yuvarlak pencerelerin önündeki koltuklara karşılıklı oturdular.

Genç kız pencereden dışarı bakıyordu:

— Yurddan dönerken, ince, sessiz bir yağmur yağıyordu. Şimdi de dinmedi galiba?

Anne, dalgındı. Kızının sözlerile başını ona çevirdi:

— İlkbahardayız, yağmurlar da onun için dinmedi. Daha iyi, bahçemizdeki çiçekler, taze çamlar sulanıyor.

İkisi de söylediklerinden başka şeyler düşünüyorlardı. Filiz, çok az hatırladığı babasının, mavi alev gibi ateşli gözlerile; bu gün gördüğü genç erkeğin tatlı bakışlı kahve rengi gözlerini, yanayana görüyor gibiydi.

Birden başını kaldırdı:

— Anne, bu gün gördüğüm genç erkeğin gözleri babamın gözlerine hiç benzemiyor.

— Babanın gözlerini hatırlıyor musunun yavrum?

Genç kız, annesini duymamış gibi, sözünü tamamladı:

— O kahve rengi, tatlı, yumuşak bakışlı gözlerin sahibi, babam gibi vefasız olamaz..

Annenin yüzünü mahzun bir gülümseme kaplamıştı:

— Baban, dünyanın en iyi erkeklerinden biriydi, fakat kabına sığmıyan coşkun, fırtınalı gönlü, onu yuvadan uzaklaştırıverdi.

Filiz, annesinin mahzun yüzüne, ayni mahzunlukla dalmış, kusurları affın yumuşaklığına bürerek tatlılaştıran sesini dinliyorlardı.

— Baban, benim için vefasız değildi yavrum.

— Nasıl değildi anne. Ben hatırlıyorum, çok geceler eve gelmezdi.

Anne, cevap vermedi. Göz... mıştı. Uzaklaşmış, geçmiş gün... ne düşmüştü sanki...

Genç kız, söylediklerine pi... muştu. Doğrularak, köşedeki ... raflarından bir kitap aldı. Ye... nüyordu.

— Filiz, benim iş sepetin... dan getirsene yavrum. Çamaşır... nın üstünde duruyor.

Genç kız, dışarı çıkarak, a... yün sepetini getirdi. Verere... oturdu.

— Oda sıcak değil mi anne...

— Cam aç çocuğum!..

Filiz, solundaki camı açtı... ze bir toprak kokusu dolmuştu... ya ağaçlarının, yeni yeşeren p... rakları arasındaki havagazı, ... sisli bir aydınlığa boğuyordu.

Ganç kız, gözlerini buğulu ... uzayıp giden caddede dolaştır... ra, ıslak toprak kokan temiz ... ciğerlerini doldurarak büyük ... aldı:

— Dışarıda hava ne güzel ...

Anne, lâcivertli beyazlı k... den bir plüver örüyordu. Si... penbe kemik şişler, biribirine ... işlemeğe başladı.

iliz, elindeki kitabı açtı. Yaprak-
abuk çabuk çeviriyor, gözleri satır-
üzerinde alâkasız bakışlarla dola-
rdu.

aşının içine, babasının mavi âlevli
erile, kahve rengi, yumuşak mânalı
erin resimleri çizilmişti sanki. Ba-
okuduğu satırlar dağılıyor, boş ka-
beyaz sayfalarla; iki başın ayrı renk-
eğişik gözlerini yanyana görüyordu.

irden, kitabı kapadı. Kalın cildin
irine vuruşundan çıkan sesle; dal-
işini ören anne sıçradı:

— Korkuttun beni Filiz...

enç kız, güldü:

— Okuyamıyorum...

— Neden yavrum?

— Bu gün, çok çalıştım. Başım yor-
Belki onun için..

— Yat çocuğum, dinlen...

— Hiç uykum yok anne...

— Bir duş yap. Vücudun rahatlar.

Genç kız, başını camdan dışarı uzatarak, bahçenin lôşluğu içinde uyuyan fidanları görmek ister gibi, gözlerini gezdirdi. Bütün çiçeklerin açtıklarını görmüş gibi sevinçle başını annesine çevirdi:

— Tabiat ne güzel, ne büyük bir kudret. Her mevsimi, renk renk ve kokulu çiçeklerle süslüyor; yine her mevsime çeşit çeşit yiyecekler veriyor, ilkbaharla yazı, sonbaharla kışı biribirinden ayıran birçok değişiklikler var. İnsan, bu akan, değişen tabiat ortasında avunuyor, ve farkına varmadan hayatın seline takılarak yaşıyor. Bu, çok tatlı bir kapılış anne...

Anne, kızına, biraz hayretle bakıyordu. Genç kızın söylediği sözlerin mânalarını taşıyan ahenkli ses, onun kulaklarını okşıyor, yüreğine sevinçli duygular veriyordu. İri yeşil gözlerinde de sesindeki mâna ve ahenk vardı. Hayatın akışını gören ışıklar parlıyordu:

Başının içine, babasının mavi alevli gözlerile, kahverengi yumuşak manalı gözlerin resimleri.

Anne, cevap vermedi. Gözleri dalmıştı, uzaklaşmış, geçmiş günlerin içine düşmüştü sanki...

unluğun diner, rahat uyursun...

enç kız, yerinden kalkarak, kitabı
ki ciltlerin arasına yerleştirdi. Dö-
k açık pencerenin önüne geldi.

ışarıda sis gibi ince bir yağmur
ordu. Yuvarlak pencerenin kena-
ki saksılarda, yeşil yapraklar, to-
uklu, goncalı çiçekler odanın sarı
ırlu lâmbasının ışığında, güneş al-
uyuyorlar gibi, memnun ve kı-
sızdılar.

enç kız, eğildi. Örselemekten kor-
gibi, parmaklarıyle hafif hafif do-
rak, atlas parlaklığındaki yeşil yap-
rı okşadı:

— Çiçeklerimiz açınca, penceremiz
üzel olacak anne... Sen, sabah, ak-
kahvelerini burada içeceksin. Ben,
n yorgunluklarımı, burada dinle-
k çıkaracağım.

nne, gülerek, işini dizlerine bıraktı:

— Ya, bahçedeki güllerimiz, yase-
er, hanımelleri, fullerimiz açarsa?

— Ben, tabiatı çok seviyorum anne. Bütün tabiatı, toprağı, otları, çiçekleri, böcekleri; ağaçları, kuşları, hayvanları; suları, yağmurları, rüzgârları, karı; herşeyile, bütün biribirine benzemiyen, değişik, korkunç kudretile tabiatı seviyorum. Fırtınaları beni ürkütürken, içim, o kudretten korkmanın buruk zevklerile ürperiyor, güzel günleri, kıpırdısız denizleri, baygın saadetlerle beni sarıyor.

Filiz, sustu. Sonra gülmeğe başladı:

— Ukalâlık ediyorum anne. Benim gibi, kafasının ışıklarını, müsbet, ölçülü bir san'at üzerine döken bir kızın, böyle, tabiat, çiçek, böcek sevgilerinden bahsetmesi tuhaf değil mi?

Anne, kızının konuştuğu vakıt, yüzünün mânalarına, sesinin ahengine güzellik veren baş sallayışlarına, el hareketlerine, zevkle bakıyor, göğsündeki gururun ateşten bir su gibi kaynadığını duyuyordu:

— Güzel söyliyorsun yavrum. Seni dinlemek bana yürekten bir sevinç veriyor.

Genç kız, gülerek onu dinliyordu. Birden, sol elini hafifce yanağına çarptı:

— Bak unutuyordum anne. Yarın; bizim yurdun, fakirleri için yapacağı balonun hazırlığına başlıyoruz. Direktör, tertip heyeti arasında, senin de bulunmanı rica ediyordu. Bizimle beraber çalışırsın değil mi anne?

Anne, tereddütsüz cevap verdi:

— Elbet yavrum, gelirim.

— Yarın, yurdun paydosundan sonra, öğretmenler çıkmıyacaklar. İçtima yapacağız. Direktör, bu balonun mevsimin en güzel balosu olmasını istiyor. Biz de bütün kuvvetimizle çalışacağız bakalım, istediğimiz gibi olacak mı?

— İnce zevkli, iyi görüşlü genç kızların, genç kadınların düşünerek yapacağı bu balo, mevsimin en güzel eğlencesi olacağına, bütün kalbimle eminim Filiz...

Annenin sesinde söylediklerine inanan, ve inandıran bir güveniş vardı.

Genç kız, koşarak annesine yaklaştı. Yere diz çökerek oturdu. Kollarını uzatarak, annesinin boynuna doladı. Onun gözlerine baktı:

— Dünyanın en iyi annesisin... Sevmeyi senin sevginden, iyiliği senin yüreğinden aldım anne. Ben de senin gibi çocuğunun dostu, arkadaşı, sırdaşı, ve yavrusunu çok seven bir anne olmak isterim.

Annenin, gözleri nemlenmişti. Eğilerek genç kızı yanağından öptü:

— İnşallah çocuğum.

Genç kız, kollarını annesinin boynundan çözerek onun dizlerine davadı.

Arkası 21 inci sayfada

Bayan Hamiyet ve Hayriye başbaşa

Bayan Hamiyet, Kızkardeşi ve Sabih Alaçam

— Bonjur Primadonna!

— İltifatınıza teşekkür ederim ama, daha olamadık.

— 1931 senesinde yapılan ses müsabakasında birinciliği kazandığınızı unutuyor musunuz, Bayan Hamiyet Yüceses?

Ben, Bayan Hamiyetle sohbetin dibacesini yapmakla meşgul iken, yanımızda bulunan Yavru Hafız Mehmet, hemen lâfa karıştı:

— Yaşa Yavru, yaşa, doğru bir söz söyledin.

Bu iltifat bana idi. Hafız Mehmet, Anadolu halk şarkıları okumakla ve soyadı kanunlarından evvel Yavru soyadını kullanmak ve sevdiklerine (yavru) diye hitap etmekle meşhur olduğundan; Yavruya veda edinciye kadar Alaçamlığıma veda etmek mecburiyetinde idim.

Âdatı beldeye ittiba kabilinden dercengi evvel Bayan Hamiyet Şen sesin (kendisinin soyadını da bir türlü hatırımda tutamıyorum: Yücesesi, Gürses, Şenses ile karıştırıyorum. Yavrunun himmetile Şenses değil, Yüceses şeklinde tashih ve tekidile ezberlerdim bu soyadını. Yavrunun şerefine biraz da espri yapalım. Sizin anlayacağınız Bayan Hamiyetin sesinin yüceliğini unutmamak için, Yücesesin hafızı kur'anı olduk. Fakat, işin aslını sorarsanız bizim hafızlık ta hafızamın zafına, dakika başında kurban gidiyordu. Yine bereket versin Bayan Hamiyet Yücesesin ablası Bayan Hayriyenin «Eyvah şimdi hatırladım ki onun soy adını sormamak gafletinde bulunmuşum» kurşunkalemi imdadıma yetişti. Kâğıda Yüceses notunu aldım) evet ne diyordum, gevezenin sığarası yanmaz kabilinden, bizimde cümlei muteriza, makalei muteriza kadar uzadığı için ne dediğimi unutmuşum... Bayan Hamiyet Yücesesin hususî hayatından, zevklerinden, itiyatlarından ve çocukluğundan bahsedelim:

Bu arzu, bizi, on seneyi — küsuratı hatırda değil! — tecavüz eden bir maziye doğru götürecek. Bayan Hamiyet Yüceses, henuz ilk mektebin son sınıfında iken musiki muallimleri olan Bayan Saniyenin nazarı dikkatini celbediyor. Bu iyi kadın o zaman küçük bir çocuk olan bugünün birinci sınıf okuyucusunu ikaz ve teşvike

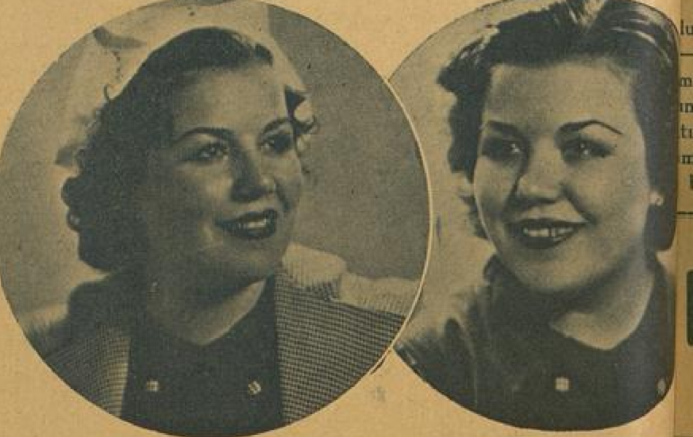

Biri sesi öteki de udu ile temayüz eden iki kızkardeş...

Yazan:

Sabih Ala[...]

başlayor. Bu ilk adımdır. Fakat
pek uzun oluyor. O kadar ki
lara, Adanalara, Gazianteplere
diyor Ancak ne olsa, henuz ç
ğından kurtulamıyan san'atk
birdenbire alışılan ve sıkılma
bilen birşey değildir. Bakınız
çıkmasını kendisi nasıl anlatıy

— Annem, ablam beraber
yaya gittik. Samsuna kadar v
dan sonra da üç gün devam
seyahatı beni epiyce yormuştu
perişan ruhî halet içinde s
verince utandım, çok utandım
rip değil mi, okuyabilmek i
kapamaktan başka çare bul
hal, tabii olarak, halkı güldürd
ilk sahneye çıkış, çok tuhaf

Bayan Hamiyet Yüceses
sında durdu. Adeta halâ o
çıkış mahcubiyeti devam ed
içini çekti.

— Çok fena, çok, dedi.

Bu fenalık tedaisinden uz
suali yapıştırdım:

— Şu çocukluktan kurtu
güne yaklaşalım sayın bayan.

— Seneler geçtikçe çalış
ettim. Bilhassa, san'atta terakk
ve maymun iştihası taşımıyan
cesinde elde edilebileceğine
Bu mantıkla çalıştım ve bugün
itina ile çalışmaktayım.

Yine Yavru araya karıştı:

Yazan:

ih Alaç

ı ilk adımdır. Fakat
luyor. O kadar ki
lara, Gaziantepliler
k ne olsa, henuz ç
tulamıyan san'atk
alışılan ve sıkılma
değildir. Bakınız
endisi nasıl anlatıy
em, ablam beraber
Samsuna kadar va
da üç gün devam
ni epiyce yormuştu
nî halet içinde s
ndım, çok utandım
ni, okuyabilmek iç
başka çare bul
arak, halkı güldürd
çıkış, çok tuhaf o
Hamiyet Yüceses
u. Adeta halâ o
biyeti devam edi

fena, çok, dedi.
lık tedaisinden uza
rdım:
çocukluktan kurtu
salım sayın bayan.
ler geçtikçe çalış
sa, san'atta terakki
istihası taşımıyan b
de edilebileceğine
çalıştım ve bugün
lışmaktayım.
avru araya karıştı:

ki kızkardeş...

Yazan: *Tevfik Tanyolaç*

Söleyen Kalbimdir

— 3 —

en, "Evet" diyeceksin!.

Sen, "evet" dediğin gün, kalbi- yakından tanıdığı naz ve gurur en büyük silâhlarını bana teslim iş oluyorsun.

Sen, en büyük silâhlarını "şüphe" kılıfına sararak bana vereceksin !.

Ben, ruhumu enkinleştiren ve ka- la ısınmış bu mukaddes silâhları, uzatacağım.

Bu değerli silâhların varlığı kemiren nı aç uçurumlara atacağım.

— Senden ayrı düşen naz ve gurur kimseye yakışmıyor, diyeceğim:

Güneşsiz toprak ve tutulmuş ay gibi naz ve gurur da öksüz kalır, se- masız güneş gibi naz ve gurur sensiz yaşar mı ?

Ben, böyle söyliyeceğim. Ellerinden öperim, sen de, benim büyük öksüzlü- ğüme razı olma, sen de,.

Ben, böyle söyliyeceğim. Sen de...

Öfkene "adını bile sevmediğim Tev- fiğin kalbini benzet" dedin.

İri kirpiklerini kaldırda bak...

Emrinin yerine nasıl getirildiğini görmek için, iri kirpiklerini kaldırda bak !.

Biliyorum, semalar gözlerindedir.

Semaları gözlerinde yaşatan sen, ne olur birazda yere bak !..

Yerin ve göklerin sahibi için kal- bim, göğsümde karanfiller açtı. Gözle- rini parçalanmış bir kalble hırpalama- mak için. Hani sen, karanfilleri sever- din ?..

— Hergün mutlaka ga- zete, mecmua okumak isterim ve okurum. Ro- man okumasını sevmem, Hayriye ablam okur, bana anlatır. Ben mese- lâ yemek pişirmesini severim. Fakat....

— Netekim, siz gelmeden az önce ho- Hafız Sadettin burada idi. Bu yaz inde saatlerce ders verdi, ben dinle- ten terledim. Fakat, Allah için söylü- m, Yavru - yani Bayan Hamiyet - gık demiyordu.

Mevzuu bir az değiştirmek istedim. an Hamiyetin ferdî zevklerini anlamak yirmi dört saatını nasıl geçirdiğini lum.

— Her gün mutlaka gazete, mecmua mak isterim ve okurum. Roman oku- nı sevmem, Hayriye ablam okur, bana tır. Ben, meselâ yemek pişirmesini se- m. Fakat annem ev hizmeti yaptırmı- bana.

Muhavereye biraz lâtife katmak ihti- yacını hissederek:

— Canım, salata filân da yapmaz mısı- nız? dedim.

Meğer, tam can alacak noktaya bas- mışım. Bayan Hamiyet Yücesesin istidadı sade muzikte değil, ayni zamanda patlıcan ve domates salatası yapmaktada varmış.

— Artık sizden salata ziyafeti istemek hakkımız olsa gerek. E, daha başka ne- lerden hoşlanırsınız bakalım?

— Yürümeği severim. Tirende seyya- hatı severim. Uzun boylu insanları severim.

— E, daha başka!

— Bu kadar!

— Bu olmadı işte! Görüyorum ki sizi memnun ve mes'ut etmek pek kolay. Hal- buki, bütün artistler eksantrik ve orijinal zevkleri taşımakla meşhurdurlar. Siz ise, bize bu huylarınızdan hiç bahsetmiyorsu- nuz. Gazetecileri atlatmak olmaz ha, onun için daha söyleyin bakalım!

Bayan Hamiyet Yüceses - artık ezber- ledim! - imdat umar gibi, ablasının yüzüne baktı. O ise, oralı hiç değil ve kıs kıs gülüyor. Fakat, onun bu gizli tebessümleri- nin faidesi olmadı değil. Meşguliyet bahsı uzadı ve bir sırra agâh olduk. Meğer Ba- yan Hayriye de güzel ut çalarmış. Üstelik roman okumak ta en hoşlandığı şey imiş. O her gece uyumadan önce mutlak okur ve ancak bu suretle uykusu gelirmiş!

— Darısı, hemşirenizin başına!.. temen- nisinde bulundum ve Bayan Hamiyet Yü- cesesle hem onca, ve hem bizce mühim iki şeye daha temas ettim. Bizce mühimi şu: Sahnede duyduğu heyecan: falso yapma- mak heyecanı. Halkı görerek okumak. Hal- kın alâkasını, can kulağıyle dinlediğini görerek okumak.

Onca mühimi de şu: Zengin olmak, ama orta derecede. Sonra, sonra da evlenip çoluk çocuğa karışmak, bol bol patlıcan salatası yapmak! - Son fıkra Bayanın fik- irlerine tarafımdan ilâve edilmiştir. Yanlış anlaşılmasın. Tavzih ediyorum! -

Resimli Ay'ın

Eylül sayısını mutlaka okuyunuz. Bir çok değerli makale, röportaj, hikâyelerden başka, Ragıp Şev- ki'nin çok büyük emekler sarfile yazdığı: EFELER adlı memleket romanı, bu sayıda tefrika edilmektedir.

Tahranda Bir Halk Düğün

Yazan:

SUAT DERVİŞ

Rehberimiz bizi kapkaranlık bir sokağın ortasında bıraktı. İki kadınız; iki İstanbullu kadın, Tahranın fakir mahallelerinden birinin daracık bir sokağında, zifiri karanlık içinde kolkola vererek duruyoruz..

Bu karanlık içerisinde, yerde birer beyaz çıkın gibi oturan, fakat kımıldayan kümeler var. Başlarına beyazken (çadır)larını sarmış Tahran kadınları...

Hava müthiş sıcak... Basık tavanlı sarı toprak duvarlı evlerin içinden halk, dışarlara uğramış.. Nefes almak için..

Tahranın geniş asfalt caddeleri, ve bu caddelerinde elektrik fenerleri vardır. Fakat biz şimdi bu güzel şehrin en kenar mahallesinin en kuytu bir köşesindeyiz.

Bir halk düğünü görmeğe geldik. Zengin ve mutavassıt aileler hemen hemen tamamile modernleşmiş oldukları için, onlarla temasda eski İran ananelerini öğrenmeğe imkân hasıl olmıyordu. Bunun için, bizim aşçımızın kaynanasının evindeki kiracı kadının, kızını evlendirdiğini duyunca hemen bu düğüne gitmek istedim.

İşte şimdi aşçıbaşımızla beraber geldiğimiz bu sokakta o, birdenbire kayboldu. Bizi karanlıkların içinde bıraktı. Sır olup gitti. Giderken:

— Beş kakika:

Dedi. Beş dakika geçti... kapıların önünde kefenli ölüler gibi kıpırdaşan kadın kümelerinden hafif bir fısıltı yükseliyor...

***

Karanlık sokağı birdenbire kızıl bir ışık aydınlattı. Karşıdan renkli bir elbisenin üstüne dallı markizetten bir çadır tutunmuş bir kadın, elinde uzun ayaklı bir petrol lâmbasile evlerin birinden dışarı çıktı. Bir metro genişliğindeki toprak yol, etrafında sarı kerpiç ve gübre duvarlarile uzun bir dehliz gibi açıldı. Lâmba ışığının aydınlattığı yerlerde beyaz kümelere yüz, göz, kaş, ağız geldi. Heyulâlıktan kurtulup insanlaştılar.

— Befermi Hanım, befermi; d... bize yaklaştı.? bize başile selâm ... ve kendi lisanile bizi ağırlıyor..

Yürüyoruz... Bir taş avluyna... oradan kapısına yazma örtü kon... sofaya. Sofada hiçbir iskemle yok... güzel İran halısı döşeli.. Duvarla... yazmaları.

Oda pek kalabalık.. Bütün ... buruşmasın diye ipek elbiseler... lerini sıvamışlar, çorapları ve i... şırlarının mühim bir kısmı görünür... kilde bağdaş kurup oturmuşlar. ... üstünde ya camgöbeği, ya çingene... turuncu, ya al renkte ipekten Avr... dasına göre dikilmiş elbiseler... elbiselerin hemen hepsi büzgülü, ... gülü ve hepisi de nedense sa... üstüne çok bol geliyor. Bu ... giyen kadınların hepsinin yüzü ... Esasen çatık olan kaşları rastık... koyulaştırılmış, yüzleri pudra ... sanki düzgünle beyazlatılmış, ... çiğ penbe, dudaklar kıpkızıl, ... kınanın yerini kızıl lâklar almış, ... küpeler, boyunda gümüş, altın ... lıklar.. Bileklerde sayısız bilezikle...

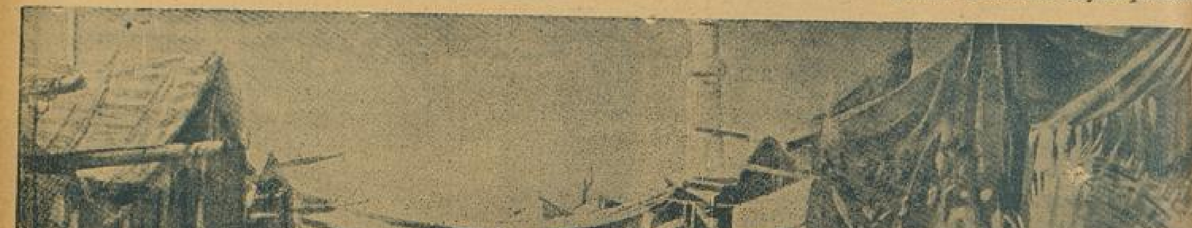

Fakat biz şimdi bu güzel şehrin en kenar mahallesinin en kuytu bir köşesindeyiz.

Bu tuvaleti itmam eden şey onların, ...dır» dedikleri çarşafları. İranda örtün... yasak olduğu için, buraya geldiğidenberi hiçbir örtülü kadın görmemiş... Onun için onların çarşaflarının şeklini ...niyordum.

Bu çarşaf düz ve enli bir kumaş. Bu ...naşı evvelâ eteğe sarıyorlar, sonra bir ...uzdan alarak başının üstünden geçirip öteki omuzdan sarkıtıyorlar.

Zannederim sokaklarda bu örtüleri ...ar kadınlar siyah ipekliden takarlarmış. ...üğün için bunları ince dallı markizetler...n, soğuk bezlerden yapmışlar.

Gelin nerede, diye bakınıyordum. He...z ortada yok... Odanın bir tarafında ...nç kadınlar, genç kızlar oturmuşlar, bir ...afında ihtiyar acuzeler ve çocuklar...

Genç kadınların ellerinde kocaman ...fler, dümbelekler ve küçük zilli defler ...r...

Yalnız bir «tamtamdan» ibaret olan bu ...usikile genç kadınlar ortada raksediyor...r.

Bu raks'ı, şark raksı diye belki bizim ...kızlarımıza benzer zannedersiniz.

Hayır, bu raks bizim ne zeybeğimize, ... çiftetellimize, ne Karadeniz oyunları...ıza hiç, hiçbir şeye benzemiyor...

Kadınlar ellerini kollarını kımıldatarak ... bilhassa vücudun üst kısmını oynatarak ...ski Antik Payen dansları hatırlatan bir ...ans oynayorlor.

— Gelin geliyor.

Arkadaşım koluma dokunuyor..

Minimini bir gelin... Tam bir İran ...inyatürü tipinde bir kızcağız geliyor. ...Üzerinde turuncu krepsatendan büzgülü ...büzgülü ve bol bir elbise var.. Başında bal...umundan renkli çiçeklerle süslenmiş bir ...aç ve arkası ancak beline kadar inen bir ...duvak. Yine yarı beline kadar düşmeyen ...eller Elinde eldiven, ayağında kalın tire ...çorap ve sarı spor iskarpinleri.

Ona bir iskemle getirlyorlar. Yalnız o ...iskemleye oturuyor. Hep önüne bakıyor.

Ne kadar makiyye etmişler biçare çocu...ğu... Yüzündeki boyalar silinse kimbilir nekadar güzeldir. Gelin hiç konuşmuyor, hep önüne bakıyor.

Buzlu şerbet ve çay ikram ediyorlar davetlilere. Genç kadınlar deflere, dünbeleklere vurarak, içindeki anladığım bazı kelimelerden çıkardığıma göre, geline ve düğüne ait eğlenceli bir şarkı söylüyorlar, hep bir ağızdan.. Gelin kızarıyor.

— Damat nerededir?

Diye soruyorum. Meğer biz gelinin evinde imişiz... Şimdi damattan davet gelecekmiş, damadın evine gidecekmişiz; asıl düğün orada olacakmış...

* * *

Çok beklemiyoruz.. Birden, ihtiyar kadınların arasında bir telâş, genç kadınların arasında heyecanlı bir fısıltı oluyor. Şarkılar, rakıslar durmuyor.

Damadın erkek kardeşi gelini davete gelmiş .. Herkes ayağa kalktı. Gelini kalın bezden bir çadıra sardılar.

Gelinin annesi, dünyanın her yerinde olduğu gibi ağlamağa başlıyor. Gelinin koluna iki kadın girmiş önden yürüyor. Onun önünde damadın erkek kardeşi, elindeki ufak mangal gibi birşey, yan yan yürüyor. Ve içinde yakılan tüssülerin buğusunu elile geline doğru yolluyor.

Daha arkada bütün alay. Ben kendi hesabıma alayın en önündeyim.

Ne o?. Köşede kim var.. Nedir bu?... etrafı sarı alçı üzerine yaldız sürülmüş çerçiveden büyücek bir aynayı elinde tutan genç bir adam var...

O, gelinin önüne doğru yaklaşıyor ve sonra aynayı gelinin yüzüne doğru tutarak geri, geri yürümeğe başlıyor. Ondan başka ellerinde uzun ayaklı iki petrol lâmbası tutan delikanlılar da, gelinin önüne ve aynanın iki tarafına geçiyorlar. Onlar da geri geri yürüyerek hem gelinin geçeceği yolları, hem de aynayı aydınlatıyorlar.

Bu şekilde alayımız tozlu yollardan geçiyor.

Alayımız, başları örtülü bir kadın alayı... eğer Tahran polisi bu halde görse, hepsinin başını saran örtüyü alır yırtar ve onları evlerine çevirir...

Gelin, bir kirpi gibi büzülmüş... Aynaya bakacak hali mi var yavrucağın.

Alay birdenbire duruyor...

Sinemalarda görülen vahşilerin bağrışmalarına benzeyen bir feryat yükseliyor.

Çünkü karşıdan bizimkine benzeyen bir alay geliyor. Bu alayda konsol ayna yok ama.. iki koluna girilmiş genç bir damat ve lâmbalar var... Bizim alayla damadın alayı arasında on metro kadar var... O alay da orada duruyor, biz koltuk bekliyorduk. Yahut hiç olmazsa bir istikbal, fakat hayır... Damat geline doğru koşacağına, bilâkis onu zorla geline doğru getirmek isteyen arkadaşlarının kolundan kurtularak geriye doğru kaçıyor..

Damadın alayı bozuluyor... Yanımda Türk kızı:

— Eyvah ne hakaret; diyor. Zavallı gelin...

— Doğrusu ben de fena oldum. Damat kızdan hazetmedi galiba.. Gelin şimdi nasıl geri dönecek..

Fakat bu hakaret ne gelinin, nede alayın umurunda. Bizim alay yoluna devam etmeğe başladı. Almış başını gidiyor..

— A.. Ama da hazımlı gelinmiş.

— Değil mi?..

Biz de gidiyoruz...

Şimdi bir evin kapısından içeri girdik... Yine hiç eşyasız bir oda... Yerde halılar var... Bir de kenarda tahta iskemle.. Gelin oraya oturdu. Bu odada kadınlar dolu.. Bu odanın bir penceresi var.. Bu pencere bir avluya açılıyor.. Avlu da seccadelerle döşenmiş. Avluda erkekler dolu... Ortada bir yer yapılmış, tiyatro oynayorlar. Kadın kılığında bir erkek, bir zenci, bir de kavuklu var.. Arada sırada bir çengi kız ortaya çıkarak rakslar ediyor.

Düğün neşe içinde.. Yanıma yaklaşan Tebrizli bir kadına soruyorum:

— Damat nerede? . Niye kaçtı? bu kadar insan düğüne hazırlanmış, günah değil mi kıza... beğenmedi mi, neden hakaret etti?..

O kadın gülüyor!

— Ne hakaretti bu?...

Bu hakaret değildi... Bu ananedir, âdettir. Her düğünde damat böyle kaçar.

Bu sözü duyan yanımdaki İstanbullu genç kız:

— İyi ki İstanbulda böyle âdet yok!.. diyor, yoksa ben evlendiğim zaman damat beni görünce böyle kaçsaydı. Âdet, usul de olsa ben tahammül edemezdim, geri dönerdim...

* * *

Gülünç ananeleri, çirkin ve sevimsiz âdetleri bırakmış bir milletin kızı olmak, ne büyük bir bahtıyarlık diye düşünüyorum.

Cumhuriyet neslinin genç İstanbul kızı, vaktinde bizim annelerimizinde, böyle değilse bile buna benzer gülünç ananelerin, ne soğuk âdetlerin esiri olduğunu bilmiyor.. hatırlamıyor bile... Netekim kısa bir zaman sonra Tahran kızları da bu düğünlerin hikâyelerini bir masal gibi dinleyecekler.

Ahmet Mithat Efendi ve Türk

Yazan: Abdurrahman Adil Er

1301 senesi eylûlünde hukuk mektebine devama başladım. Mektep sabahları üç saattı. Mektepten çıkınca Ayasofya camiinin minaresi altına yerleştirilmiş bir Bolulu ahçı dükânına girer, on para ekmek, altmış para pilâvlı taskebabı yer, doğru soluğu Tercümanı Hakikat gazetesinde alırdım. Tercümanı Hakikatın yegâne muharriri Ahmet Mithat Efendiydi. Ahmet Mithat Efendi o zaman - damadı muallim Naciye Tercümanı Hakikat edebiyat muharrirliğinden yol vermiş, muallım Naci de "Saadet„ gazetesine geçmiş bulunuyordu. Ahmet Mithat Efendinin bir tek muavini vardı. O da "Selânikli Tevfik Efendiydi„.

Ahmet Mithat Efendi birkaç sene sonra - Abdülhamidin talebi üzerine olacak - bir de Türkçe - Fransızca gazete neşrine başlamıştı. Adı sadece "Osmanlıydı„. Ebussuut caddesinde şimdiki Meserret oteline, iki bina aşırı, iki ev vardı. Birincisi Osmanlı heyeti tahririyesine, ikincisi Tercümanı Hakikatın basım, dizi, yazı ve satış işlerine tahsis edilmişti. İkinci evin bodrum katında bir küfe imalâthanesi vardı. Her iki idarehanede su yüzü görmez, süpürge yüzü görmez denilecek kadar bakımsızdı. Bu iki evin muşâmbası yoktu. perdesi yoktu. Dize kadar çıkan çamurlu sokaklardan geçilir, idarehanenin pis kapısından, pis merdivenlerinden çıkılırdı. Ayakta kundura potin bulundurmak zarurî idi. Çünkü lâstik - kundura giyilse çamura saplanıp kalmak haritada vardı ve sık sık ta başa gelirdi.

Bir gün mektepten çıkınca doğru Osmanlı gazetehanesine gittim, üst kattaki odaya çıktım. Ne Lehli Hayreddin ne de Fransız mösyö Astier daha gelmemişlerdi. Potin - kundura ile gezinip dolaşmağa başladım. Tahtaları gıcırdattım. Derken Tercümanı Hakikat dairesinden bir ses yükseldi :

— Kimdir o!?.. Yukarıda kim dolaşıyor? Potin kundura ile dolaşmayın!. diyordu.

Bu yüksek ses Mithat Efendinin yüksek ve haşin sesiydi. Dona kaldım. Bulunduğum yerden bir adım kımıldanmadım. Mithat Efendinin şakası yoktu. Onunla lâtife edilmezdi. Mithat Efendi matbaaya gelince herkes zangır zangır titrerdi. Hattâ en sevgilisi olan Selânikli Tevfik Efendi bile..

Fakat aşağıdan, Tercümanı Hakikat evinden tatlı ve yüksek konuşma sesi geliyordu. Osmanlı evi ile Tercümanı Hakikat evi son katta birleşirlerdi. Aralarında bir ittisal kapısı vardı. Ve kapı her zaman açık dururdu.

Ayağımdaki potinleri çıkardım. Yalnız kunduralarım kaldı. Parmaklarımın ucuna basarak merdiven başına seğirttim. Tatlı müsahabeyi, tatlı münakaşayı dinlemeğe başladım. Meğer Üsküdarlı doktor miralay Şevki Bey, (Efendi Hazretlerini) [1] ziyarete gelmiş..

Doktor Şevki Bey Yemene giderken (Efendi Hazretlerini) vedaa gelmişti. Ben de Tercümanı Hakikatta (Efendi Hazretleri) nin masası ucunda yazı yazıyordum. Veda ziyareti esnasında bulunmuş, Şevki Beyin sesini eşidip bellemiştim.

Abdülhamit miralay Şevki Beyi Yemene göndermişti, Yemen çölllerinde Arapların usulü tedavilerini tetkik ettirmişti.

Şevki Bey Yemen kabileleri arasında dokuz ay dolaştı; fakat Key usulünden başka Araplarda bir usulü tedavi göremedi. Şevki Bey ve Mithat Efendi dereden tepeden sohbete başladılar. Söz sırasında Mithat Efendi Şevki Beye sordu :

— Araplar biz Türkler için neler düşünüyorlar?

Miralay Şevki Bey cevap verdi :

— O cihet çok fena.. Yemen kıt'asını çok fena idare ediyoruz; hiç kendimizi Yemenlilere sevdirememişiz . . Vergi birkaç defa tahsil olunuyor. Çünkü vergi tahsil eden askerî kuvvet bir aşirete varınca bir beyaz mecidiyeyi bir kâğıda basıyor, ve resmî makbuz ilmühaberi diye aşiret şeyhinin eline dayıyor. Aradan bir müddet geçince ikinci bir tahsil heyeti askeriyesi geliyor Onlardan vergi istiyorlar. Aşiret şeyhi elindeki kâğıdı gösteriyor. "Bu resmi makbuz değildir. Mühür sahtedir„ diyorlar. Yeni bir vergi daha tahsil ediyorlar. Arabların da canı be liyor. Ve :

Uktül'ül - türk velev kâne

diyorlar.

(Eğer yaban dai olsa, Tü demektir).

Bu söz Mithat Efendiyi galeyana getirdi. Yerinden f yakta uzun uzun bir konfera ğe başladı :

∴

Araplar ne satıyorlar? islâmiyeyi Araplar mı kurmu diasında bulunuyorlar? Ne ya ne yanlış dava..

Medeniyeti islâmiyeyi hiç kurmamışlardır. Medeniyeti kuran Türklerdir. Hele Türk ması, Türkistan fudalası, Tür şifleri, Arapları fersah fers bırakmışlardır.

Medeniyeti islâmiyede ilm tedvin eden Türk âlimleri de Mürür zaman kaidesini Türkist miş bir Türk âlimi koymamış dan sonra Ebussuut Efendi g suut Efendi de Türk oğlu Tür kiyenin İskilip kazasındandır. kâmını, o tedvin etti. Fetval leymanı Kanuniye, mucibince ti. Arazi ahkâmı kanun oldu değişmez oldu. Gelelim Türk masına, hekimlerine, hesapçıla desecilerine, cebircilerine, lug larına :

İbni Sina Türk değil midir rada dünyaya gelmemiş. Har yünde doğmamış mıdır? tıbbi, ihya etmemiş midir? Yeni bi vücude getirmemiş midir? Tür halde Türkçe yazmıyıp da Ar mış olması kabahat mıdır? T kalım, ya heyetşinaslığına ne Heyet üzerine, rasat aletleri kitap yazmamış mıdır ?

Gelelim Farabi'ye: Farabi oğlu Türktür. Türkistanda do Doğduğu memleketin adı F Hem âlim, hem musiki şinas aletlerinden (Kanun) u icat e bi'dir.

Semerkantlı Burhanettin hekim idi. Tıb üzerine yazılm ları vardır.

Arkası 15 inci s

[1] Efendi Hazretleri unvanı Mithat Efendinin Tercümanı Hakikat matbaası halkı arasında lâkabı, künyesi gibi birşeydi. Herkes matbaada ondan bahsederken (Mithat Efendi demez (Efendi Hazretleri) derdi.

Haydut ve Sevgilisi

...rtınalı bir gece.

Rüzgâr, sık yapraklı ağaçları biribirine ...an bir karanlık seli; ay, gökyüzünü ...plıyan bulutların arasında çalkanan he...lâ gibi bir kadırga; yol, mor ovanın ...erinde ay ışığından bir kurdelâydı.

Haydut, atını dörtnala sürerek bu, ay ...ğından kurdelâda ilerliyordu. Sol kaşı... üstüne eğdiği geniş kenarlı siyah şap...sı, kadife ceketi, çenesinin altında kaba... ipek kravatı, hiç kırışmadan bacakla...a yapışan dar pantolonu, pırıl pırıl ...zmeleri, kabzası elmaslı hançeri ile onu ...renler hem hayran oluyor hem de kor...yorlardı.

Hey, eski zamanların kadife ceketli, ...nçeri elmaslı haydutlarının çocukları! ...inleyin bu hikâyeyi! Sizin hisleriniz bu ...kâyelere ne kadar lâkayıt kalsa da din...yin!

Haydut, eski bir hanın önünde atından ...di. Gürültülü adımlarla, çakıltaşlarını çiz...elerile takırdatarak avluyu dolaştı. Kam...ının ucile kapıya, aşağı katın kepenkleri... dokundu. Her taraf kilitli, herkes uy...ıdaydı.

O zaman haydut, kendi kendine güldü ... bir pencerenin altına giderek ıslıkla bir ...ava çaldı.

İnsanı durduğu yerde iki tarafa salla...n tatlı bir valsdi bu. Eski zamanların ...aydutları bile musikiden anlarlardı.

Islık başlar başlamaz, pencerenin ke...engi kımıldadı, ağır ağır açıldı.

Meğer orada kim bekliyormuş, biliyor ...usunuz? Bilemezsiniz: İhtiyar hancının ...ara gözlü, kızıl dudaklı kızı, simsiyah ...açlarının arasında kıpkırmızı bir aşk gülü ...e kepengin arkasına gizlenmiş, sevgilisini ...ekliyordu.

Haydut, ayaklarının ucuna basarak pen...cereye yetişmeğe çalıştı. Pencere yüksekti, ...yetişemiyordu.

— Ah sevgilim, kara gözlü sevgilim, ...biraz aşağı gelsen de bana bir öpücük ...versen! Bu gece büyük bir iş peşindeyim. Gün doğmadan sarı altınlarla döneceğim. O zaman ikimiz beraber kaçacağız; sen bu eski hanı, ben serseri hayatımı bırakacağız.

Haydut, kıza istikbalden bahsederken avluya bakan kapılardan biri ağır ağır kımıldadı, bir adam başı sığacak kadar aralandı ve hanın genç seyisinin sivri yüzü belirdi. Sarı yüzünü delen iki korkunç çukurun içinde ışıldayan budala bakışlı gözleri hırsla büyümüştü. Küflü samanı andıran donuk saçları, iğrenç bir ağzı, çarpık bir burnu vardı ama, bütün bunlar onun âşık olmasının, hem de hancının kara gözlü kızına âşık olmasının önüne geçememişti. Yarı aralık kapının gölgesine gizlenerek haydutun sözlerini dinledi:

— Sarı kayısı gülleri açan bahçemizde, çocuklarımızın oyununu seyrederken, sana eski maceralarımı anlatacağım. Muhakkak gün ağarmadan dönerim. Ama şayet dönemezsem olur a peşimden kovalarlar da, yolu uzatmak icap eder, beni yine ay ışığında beklersin bu geceki gibi, aynı saatte gelirim. Yolumu hortlaklar, zebaniler kesse bile yarın gece buraya geleceğim. Amma şimdi seni bir defa öpmeden gitmek nasıl olur? İşim rast gitmez!

Elleri bile biribirine değemiyordu. Genç kız, pencereden başını iyice sarkıttı, saçını tutan firketeleri çıkardı: Uzun saçları, siyah kokulu bir şelâle gibi, ay ışığında dalgalanarak haydudun omuzlarına kadar indi. Haydudun yüzü, ay ışığından gümüş parıltılar kapan siyah dalgaların içine gömüldü.

Kimbilir kaç dakika hareketsiz kaldılar. Genç kız saçlarını toplayınca, haydut atına atladı ve geldiği gibi dörtnala sürerek batıya doğru uzaklaştı.

İkinci kısım

İhtiyar hancının kara gözlü, kızıl dudaklı kızı, o gece hiç gözünü kırpmadı.

Gece yarısı

Bir.

iki.

Üç, dört.

Şafak vakti, haydut halâ yok. Belki dediği gibi, yolu uzatmağa mecbur oldu. Artık gece ay ışığında gelir.

Genç kız, hava kararıp ta herkes odasına çekilince, tekrar penceresinin önüne oturarak, batı yolunu gözlemeğe daldı.

Birden, oda kapısı hızla açıldı. Üniformalı adamlar sert adımlarla yürüyerek hancının kızını yakaladılar, ağzına tıkaç sokup karyolasının demirlerine sımsıkı bağladılar. Yanına, namlusu tam kalbinin üstüne dayanacak vaziyette, bir tüfenk dayamışlardı.

Üniformalı adamların ikisi pencerenin arkasına gizlendiler: Tüfekleri ellerinde hazırdı; bir tanesi ağzında tıkaçla sessiz sessiz yatan kıza doğru eğildi:

— Şu sizin seyis yaman adam, azılı eşkiyanın bu gece geleceğini bize haber vermeseydi, daha çok zaman onu arayacaktık. Şimdi o, bizim ayağımıza gelecek. Ha, ha, ay ışığında... Pek şairane bir ölüm, göğsünde kıpkızıl bir çukur! pencereden sevgilisinin güzel yüzü yerine müthiş bir tüfenk uzanacak.

Kızın yanaklarından, gözlerinden öperek o da pencereye, arkadaşlarının yanına gitti.

Genç kızın gözlerinden yaşlar dizi dizi iniyordu. Kulağında hep o ses:

— Beni ay ışığında bekle, yolumu zebaniler kesse sana geleceğim.

Genç kız, arkasına bağlı ellerini kurtarmağa çabaladı. İpler ama da sıkıydı! elleri, kan ve terle yapışkan bir hale gelinceye kadar zorladı kendini. Karanlıkta sessizce uğraşırken dakikalar yıllar kadar uzıyordu. Saat tam gece yarısını vururken, sağ elini iplerden kurtarabildi. Yapışkan nemli parmakları namlusu kalbine dayalı tüfek tetiğini tuttu. Artık ferahlamıştı. Âşığını kurtarabilecekti.

⁂

Hancının kara gözlü kızı, yattığı yerden batı yolunu gözleyerek dakikaları sayıyordu. Yol, ay ışığının altında pırıl pırıl ve tenhaydı. Görünürde hiçbir atlı yoku.

Birdenbire kızın kalbi durur gibi oldu: Nal seslerini işitmişti. Ve işte, ta uzakta, mor ovanın ortasında ay ışığından bir kurdele gibi uzanan yolda sevgilisi geliyordu.

Üniformalılar hiç kımıldamadılar. Sağır mıydılar? Nal seslerini niçin duymamışlardı? Ay ışığının altında açıkça seçilen atlıyı görmüyorlar mıydı? Hayır, görmüşler: işte bir tanesi tüfeğini hedefe doğru düzeltiyor: bir diğeri memnun, gülüyor.

Artık haydut pek yakında... Nerede ise duracağım.

Genç kız, damarlarında kanın, aşkının heyecanına tempo tutmasına rağmen, sakin ve hareketsiz.

Son bir nefes alıyor... Nefes değil bir iç çekiş bu! sonra kanlı parmağı tetiği birdenbire çekiyor.. Müthiş bir patlayış.. Duman.. Ve kızın kalbinin üstünde kıpkızıl, saçının arasındaki gülden daha kızıl bir yara!

⁂

Haydut, silâh sesini işitince birden durakladı, dizginleri çekti. Bu ne demekti? Han civarında tehlike olmasa, gece vakti tüfek atarlar mıydı? atını geldiği yola çevirdi. Tekrar batıya doğru uzaklaştı, gözden kayboldu.

Şafak vakti, uzak bir köy kahvesinde atının terini kuruturken, hancının kara gözlü kızının ay ışığında sevgilisini nasıl beklediğini, polislerin baskınını ve kızın âşığını kurtarmak için kendisini vurduğunu duydu. Yüzü bembeyaz, yarı çılgın bir halde, derhal atına atladı, geldiği yolları geri döndü. Arkasında beyaz toz bulutları bırakarak, kamçısını şaklatıyor, hançeri elinde koşuyor, koşuyordu.

Amma ona, sevgilisinin kanlı ölüsünü görmek bile kısmet değildi.

Mor ovayı ay ışığından bir kurdelâ gibi saran yolda jandarmalarla karşılaştı. Vuruldu. Bir gece evvel onun güzelliğine gülümseyen ay, bu gece bir köpek ölüsü gibi yolun bir kenarında kaskatı kalan, kadife ceketli, kan kırmızı gömlekli, boynu ipek mendilli cesede yüzünü ekşiterek baktı.

⁂

Derler ki, hâlâ, bazı kış geceleri, rüzgâr ağaçları sarsan kara bir sel, Ay; bulutlu denizlere salıverilmiş heyulâ gibi bir kadırga, yol; mor ovayı saran ay ışığından bir kordelâ olduğu zaman, bir haydut, atını dörtnala sürerek, eski hanın kapısına gelirmiş. Hanın avlusunda attan inip, pencerenin altında, insanı durduğu yerde iki tarafa sallayan bir valsı, çalarmış. Bu hava durunca, örümcekli pencerede kim görünürmüş bilir misiniz? Hancının kara gözlü kızı! güzel kız, başındaki kızıl gülü hayduda atar ve öpsün diye uzun siyah saçlarını pencereden aşağı salıverirmiş.

Yazan:

İLHAN S. TANAR

DÜNYA HAVACILIGI VE SÜR'AT

Süra't yarışında birinci gelen Copini

20 Ağustos 1937 tarihinde 6190 kilom... Paris - İstre - Şam sür'at yarışını gosteren h...

Sür'at yarışına hazırlık

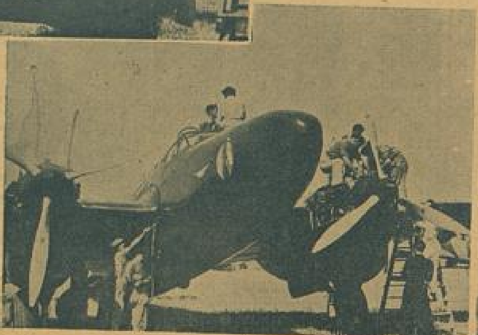

Yarışa çıkarken uçakların teknik muayeneleri

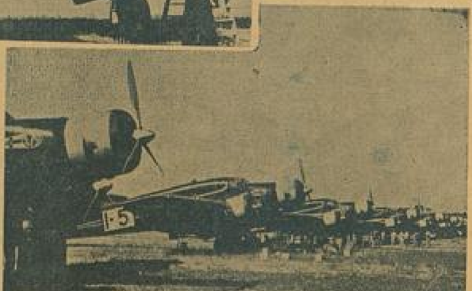

Yarışa hazır İtalyan uçakları

Bugün bütün devletler, yalnız uçak imal etmekle iktifa etmiyorlar. Bilhassa bu imal ettikleri tayyarelerin, en uzun mesafeleri, çok kısa bir zamanda katetmeleri için çalışıyorlar. Bütün milletler birçok masraflarından kısarak en muazzam hava filolarını meydana getiriyorlar. Bilhassa, son yıllarda, uçaklardaki tekâmül ile birlikte, sür'at ta hayret edilecek derecede artmaktadır. İşte, 1937 yılının şayanı dikkat hava hâdiselerinden biri de: Istre - Şama - Paris beynelmilel sür'at yarışları olmuştur. Bu yarışlara, uçağına güvenen her millet iştirak etmiştir. Fakat birinciliği, son yıllarda büyük bir terakki gösteren İtalyan havacılığı almıştır. İtalyanlar bu yarışa, Habeşistan istilâsında kullanmış oldukları bombardıman tayyarelerinden üçile iştirak etmişlerdir. Üç tip bombardıman uçağını bütün harp malzemelerinden tecrid, motörlerini değiştirerek yerli mamulâtı İtalyan motörleri ile techiz etmişlerdir. Bunlar :

Savoia-Marchetti S. 79, Fia... ve *Porcellaria ASSO* fabrikaları... ları idi. 20 Ağustosta Istre'de... eden uçaklar vasati 390 - 410... ile 6190 kilometre gibi mühim... safeyi arızasız katetmişler... birinciliği kazanarak İtalyan... liğine, bugünkü havacılıkta... mevki daha temin etmiştir... yarışa iştirak etmeden evvel... lio'daki üssübahride İtalyan h... vetleri mütehassısı binbaşı A... ri'nin tetkikinden teker teke... mişlerdir. Uçaklardaki pilot... nistler teğmen ve asteğmenle... teşekkil bulunuyorlardı; ve... sefer hazırlıkları müteaddit te... den sonra on dakika gibi kıs... mana indirilmişti. Her uçak... karmorantlı olup saatte 390-... metre olarak tesbit edilmişti. Istre'den biribirlerinden bir k... fasıla ile hareket etmişlerdi. H... ihtiyat olarak dört pompa ve i... ikisi makinist olmak üzere dör... lunuyordu. Filo binbaşı Alto... mandasında bulunuyordu. Bu... nelmilel yarışı S. 79 uçağı büt... eden rakiplerinden on beş dak... kazanmışdır.

Yarışlara iştirâk eden uçak... nik ve karakteristik va...

S. 79

Kanat 21,20; uzunluk 16.3... lik 4,10, ağırlık 3700 kg. azam...

Yazan:

YAŞAR SİH...

saatte 460 km. normal 390 - 410 km. Kuvvet 2250 H. P. Yükseliş 16 dakikada 7000 kadem. Harp malzemesile katedeceği mesafe 2600 km. tabiî irtifa 13 dakikada 4000 metre; iniş sahası 350 metre.

S. 79 İtalyan havacılığının tabiî cesamette seri bombardıman tayyarelerinden olup, yedi beynelmilel müsabakaya iştirak etmiş ve yüklü olarak 1000 ve 2000 kilometrelerde yedi kere birinciliği almıştır.

Fiat B. R. 20

Ağırlık 6400 kg. azamî sur'at saatte 440 km. iniş sür'ati 107 km. azamî yükseliş 18 dakikada 5000 metre Harp malzemesile katedeceği yol 2500 km. iniş sahası 180 metre, topraktan kalkış sahası 350 metre.

Procellaria Asso

Kanat 18, uzunluk 14,50, yükseklik 3,30, sıklet 6000 kg. normal yükseliş 5000 metre, sür'at saatte 420 km. harp malzemesile katedebileceği mesafe 2500 kilometre.

Bu hiç beklenilmeyen tekâmül karşısında sür'atin de ne kadar artmış olduğunu görmüş oluyoruz. Hiç şüphe yok ki, uçaklar müstakbel harpler için en büyük bir kartal sürüsü olacak. Ve adeta beşerin başına üşüşen fennî sinekler gibi, şehirlerin başlarına üşüşecek, gazlı bombalarını merhametsizce yağdırıp en mamur beldelerle birlikte, milyonlarca insanı da yokedeceklerdir. Bu ameliyat çok sürmiyecek çünkü, bu sahada en mühim rolü oynayacak sür'at olacaktır.

20 Ağustos 1937 sür'at yarışına hazırlık

Sür'at yarışına iştirak eden İtalyan pilotları

İtalyaya birinciliği kazandıran I-I-79 S. uçağının mürettebatı.

Ahmet Mitat Efendi

— Başı 12 inci sayfada —

Harzemli Musaoğlu Mehmet, cebin mucididir. (Kitabı fahri) si Köprü kütüphanesinde durmuyor mu? z Arapçaya vakıfsınız, gidip bir tetk edin. Tetkik edin de ondan sonra apların Böbürlenmelerine, medeniti islâmiyeyi biz kurduk davalarına anın! Harzemli Musa oğlu Mehmet oba da vakıf idi.

Ferganlı Ahmet bin Kuseyr Sencar hrasında Nısfünnihar dairesini almamı? Yıldızların gökyüzündeki haretlerine dair eserler yazmadı mı? Bün yıldızları sayar bir kitabı yok mur?

Semerkantlı Şemseddin ilmi hendeyi yükseltmedi mi? "Eşkâlüttesis„ vüde getirmedi mi? Eşkâlüttesis Şehrî oca Ahmet Efendi tarafından Fatih amiinde okutulmuyor mu?

Ali Kuşii zamandır ona sapaş olsun.

mısraile yadolunan ve hicviyeci Sururinin bile ağzına düşen Mevlâna Ali Kuşçu Maveraünnehirden gelme değil midir? Timurlengin torunu Uluğ Beye hizmet etmemiş midir? Uluğ Bey Zaiçesi diye meşhur olan Zaiçeyi bir Türk padişahı vücude getirmemiş midir? Semerkant hâkimi olan Türk Uluğ Bey rasathane yaptırmamış mıdır? Uluğ Beyin Zeyci iki yüz sene evvel Oksfortta basılmamış mır? Hücendli Mehmet usturlop kullanmasını altmış kademeye çıkarmadı mı?

Harzemin dışarısında oturduğu için kendisine "Elbiruny„ lâkabı verilen "Ebürreyhan„ Hinde medeniyeti islâmiyeyi sokmadı mı? Felikıyata, Heyete, Nücuma dair mühim eserler meydana getirmedi mi?

Semerkantlı Abdürrezzak Hindistan seyahatnamesini yazarak coğrafyaya hizmet etmemiş midir?

Ebu Cafer künyeli, olan Harzemli Musa oğlu Mehmet "Resmülarz„ında her memleketin tul ve arz derecelerini göstermemiş midir?

Buharalı Abdülkerimin İstanbulda yazdığı Türkistan ve Efganistan tarihi Fransız mösyö Shefer tarafından basdırılmadı mı?

Taşkentli Ali Kuşçu büyük bir tarihçiydi. Hatay tarihini, Cengiz tarihini, Taşkent tarihini vücude getirdi.

Belhli Kasım islâmın hukuku siyasiyesini tedvin etti. Büyük bir Fünun ansiklopedisi olan "Mecmaülesma„ yı Gazneli Tahir vücude getirdi.

Sabunu Abdürrahman Buni icat etmemiş midir? Buni Türkistanda bir şehir değil midir? Banknotu Türkler icat etmemiş midir? İlk banknot kesen Çin Türkleri değil midir? Vassaf tarihi mütalea buyurulmamış mıdır? Görmediniz se Münif paşanın Hazinei Fünununa müracaat ediniz.

Yıldırım Beyazıt Bursada Darüttıp, Süleyman Kanunî İstanbulda Medresei Tıbbiye tesis etmedi mi?

Kayi Türklerinden ve Akhisarın Gelenbe köyünden İsmail Efendi - Tevarüden - Lugaritmayı keşfetmedi mi?

Mesnevii Şerifte:

Ger gûyem başet draz.

Deyip te Mikroplar alemini alemi insaniyete Pasteur'den dört asır evvel bildiren Celâleddin Rumî, Diyar Ruma Belhden gelmedi mi?

Belh bir Türk diyarı değil midir?

Semerkant, Buhara Hokent, Fergan, Gazne bunlar hep Türk memleketleri, Türk ülkeleridir. Burada yetişen âlimler, fadıllar, kâşifler hep Türk âlimleri, Türk fadılları, Türk kâşifleridir. Eserlerini Arapça ayazmaları yüksek bir siyaset eseridir.

Dedi ve sözü başka bir vadiye sevkederek hitabesine Fransızca devam etti. Ahmet Mithat Efendi Fransızca hitabesinin sonunda dedi ki:

"Donnez-moi la liberté de la parole et je vous dirai beaucoup de vérité„ diyerek sözü kesti.

* *

Elli sene evvel irticalî olarak söylenilen bir söylev tabiatile harfi harfine hatırda kalmaz; hele uzak bir mesafe den dinlenilmiş, kısmen işidilmiş, bulunursa.. o söylevi, esasatını muhafaza ederek bugünkü irfanımıza, bugünkü malûmatımıza göre tevsi ve tasvir ederek yeni baştan tertip ettim. Ve Bursalı Hoca Tahir efendinin "Türklerin Ulûm ve Fünuna hizmetleri„ nam eserinden çok istifade eyledim.

VODİNALI MUSTAF

Vodinalı Mustafa bu hayflanmasında pek te haksız değildı.

Vodinalı Mustafanın ahçı dükkânı, iki tahta masa ile, sekiz iskemlenin ağız ağıza doldurduğu, daracık bir yerdi. Tavanın ortasından aşağıya doğru sarkan sinek kâğıdı üzerinde kimi vızıldayan, kimi kıpırdanan, kimi de kim bilir kaç gündenberi ebedî uykuya dalmış olan sinekleriyle, kara bir kordelâ gibi ortada sallanır dururdu.

Dükkânda daima iki çeşit yemek bulunurdu. Biri hiç eksilmiyen pilav, öteki de kuru fasulye.

Vodinalı pek hasis bir adamdı. Sinek kâğıdı tıklım, tıklım dolmadan tavandan çıkamazdı :

— Ateş karşısında, terliye, terliye kazandığımız ekmek parasını, sinek kâğıtlarına mı vereceğiz ağam?!.. derdi.

Elindeki yağlı, kara bezle masaların üstünü temizleyim derken büsbütün kirleten Vodinalı, sahiden pek pis bir adamdı amma, koca kasabanın içinde de onun kadar lezzetli kuru fasulye pişirecek bir aşçı daha, nekadar ararsanız bulunmazdı. Pazar kurulduğu günler, köylerden kasabaya akın eden köylüler, öğle oldu mu birer ikişer, dükâna dalarlar fasulye ile pilavı doyasıya yedikten sonra, kemerlerini gevşete, gevşete, parmaklarıyla dişleri arasına sıkışmış yemek kırıntılarını temizliye, temizliye pazara dönerlerdi.

Boğazına düşkün, bazı obur memurlar da onun müdavimleri arasında idi. Meselâ nüfus memuru, arada sırada arkadaşlarına :

— Canım Vodinalının fasulyesini çekti.. Mübarek herif ne yaman pişiriyor, be birader..

Diyerek dükânın yolunu tutardı. Bu şöhretine rağmen Vodinalı Mustafa, çok suratsız bir adamdı. Daha doğrusu, Devecilerin Emine ile evlendikten sonra böyle suratsız olmuştu.

Sabahleyin evin kapısından dışarı çıkar çıkmaz, içine bir sıkıntı giriyor. Sovan doğrarken, pirinç ayıklarken, aklı hep Eminede, onun muhayyel sevgilerinde oluyordu.

Bazan, dükânda yalnız kaldığı zamanlar bir ayağını altına alarak, iskemlelerden birine oturur. Kafasına vurarak, kendi kendine:

— Allahtan belânı mı aradın ülen Vodinalı, nene gerek senin, elin oynak kızları, evlâdın yerinde karıyı ne demeğe alırsın?.. Var şimdi, altmışından sonra tak boynuzları....

Diye yana, yana söylenirdi.

Vodinalı bu hayflanmasında pek te haksız değildi.

Devecilerin Emine yarım Avrupa [*] kesilmiş kıvırcık siyah saçları, ve saçlarından siyah gözleri, ipek gibi dudakları ile, hem de çok kıskanılacak bir kadındı. Biraz tombulca, sımsıkı vücudü, oynar gibi yürüyüşü ile kasaba erkeklerinin içini oynatıyordu.

Emine, başında, hamuru bir karış kabarmış ekmek tepsisi ile fırına giderken, arkasından, ahlar oflar, yükselir, coşan delkanlılar:

Kız saçların, saçların...
Nay, nay, nay, nay nam.
Oynıyor omuz başların
Nina yavrum nina vay.

Şarkısına başlarlardı. Bu, kasabanın eski bir şarkısı idi. Fakat şimdi Eminenin türküsü olmuştu.

Işıklı gecelerde, harman yeri, ismi verilmiş olan meydanlıkta toplanan genç çocuklar, tahta kapaklarının yarıklarından ışıklar sızan Eminenin pencersine bakarken, meşhur şarkıya başlarlardı.

Kız saçların saçların
Nina, nina, nina, nina, nina vay

. . . .
. . . .

Ve mahallenin en, çaçaron ve dedikoducusu olan Mahmudiye, çocuk emzirmekten torbaya dönmüş, porsuk

(*)Yarım Avrupa, köylüler arasında, arkadan uzun bırakıldıktan sonra, iki yanlarından kesilmiş saç biçimi için, kullanılan bir tabirdir.

◆

Yazan:

LEMAN KARAMANOĞLU

◆

memesini, kucağındaki oğlan tıkarken, eltisine :

— Elti, görüyor musun?, yine başladılar. Suratlarına böyle yaparlar mı? Gidi kabbe lemizin namusunu bir paralık

Diye çenesini açar, saatle mazdı.

Emine, daha kimseye gü Gülmemişti amma, günde sek re, evin önünden geçen çarlis talonlu, terzi çırağına, nerede cekti.

Ve bir gün, tahta kapakla lığından, terzi yamağına beya ni gösterdi. Emeline yaklaşmak ğunu anlıyan âşık, ilk hediyes derdi:

Mor, bir ipekli mendil içind düzüne içi Amerikan fıstığı lok kaç gün sonra da bir fotoğraf fotoğraf, Eminenin bütün mu tini kırdı. İçi yapma çiçekler iki saksı arasında heybetle dur elinde gayet uzun ve büyük siye, öteki elinde de bir ga muş, pantalon paçaları, azami de geniş, hafif bir tebessümle bakıyor.

Bu ne şık bir delikanlı idi banın poturlu, çizmeli, külotl rine hiç benzemiyordu.

O gece, Emine, teri bile ya yağ kokan ihtiyar kocasının kıpırdamağa dahi korkarak, bi gibi, sabaha kadar gözlerini k

Bir elile, Eminenin Amerik leğinin eteğini tutmuş uyuya çok sakin görünüyordu. Zat en sakin zamanları, karısının bulunduğu dakikalardı.

Fakat, artık Emine, bu bi rindeki adama karılık etmek mıştı. O da gençti. Parası var la verdikleri bu pis adamla kadar yaşıyacak hali yoktu.

Sabahleyin, kocası dükâna ten sonra, kırık aynasını pe içine dayıyarak, karşısına geç kesik kıvırcık saçlarını tarad na iki sıra siyah dantel çevri be basma entarisini giydi. V meğe başladı. Artık dayanam Sarı dişli ihtiyar kocasının, rini düşündükce, gönlü bulan olursa olsun Hüseyine kaçacak umurunda değildi. Kalbi çal saat gibi tıkır, tıkır işliyordu renin önünden geçen Hüseyin içeri çağırdı :

— Hüseyin ben sana kaçacağım, ne yarsan yap!.. dedi.

Yarım saat sonra pencerenin önünden tekrar geçen Hüseyin Emineye:

— Dağ yolundan, Tahtacılar köyüne doğru yollan! Arkandan çabuk yetişirim.. dediği zaman, Emine elinde küçük çıkını ile çoktan hazırdı.

Kapıyı çekti, kapadı. Anahtarı pencereden içeri attı. Ve, küçük evine bir kere bile dönüp bakmadan, hızlı, hızlı dağa giden yolu tırmanmağa başladı. Tahtacılar köyü en azdan iki saatlık bir mesafede idi.

Emine, adeleli bacaklarını aça, aça; yorgunluk almadan dağa tırmanıyor, bu uğursuz kasabadan birân evvel uzaklaşmak istiyordu.

Ayaklarının altında küçük taşlar, topraklar yuvarlanıyor. Çam dallarile kaypak hale gelmiş yollarda düşmemek için ağaçları tuta, tuta Emine kaçıyordu.

Yükseldikce kalbi ferahlanıyor. Ağaç otları, kekikler, ve yabani sarı zambaklar arasında, kendi türküsünü, söyliye, söyliye, durmadan ilerliyordu.

. . . .

Gece evine dönen Vodinalı, kapının halkasını, iki kerre vurdu. Ses yoktu. Darbeler şiddetlendi ve, devamlı bir gürültü haline geldi. Ahçı fena halde sinirlenmişti. Şakaklarındaki damarlar kabarmış, nefesi daralmıştı. Nihayet dayanamadı:

— Emine aç diyorum! diye gürledi.

Yine ses yok.. Karşıki evin penceresi yavaşça açıldı. Ve Eminenin sevgililarından biri olan Şahin:

— Mustafa dayı, boşuna gürültü etme.. o, gideceği yere çoktan ulaştı.. dedi. Ve zor tutulan bir gülme arasında pencere kapandı.

Mustafa, beynine şiş saplanmış bir boğa gibi sendeledi... Korktuğu şey nihayet başına gelmişti. Namusu mahvolmuştu. Yarın, ne yüz ile meydana çıkacaktı? Ve, demin açılan pencerenin kenarına elile vurarak...

— Şahin! Şahin! kusura bakma.. bu akşam fazla çekmişim galiba.. dedi. Gündüz yaptıklarımı unuttum. Karıya bu sabah ben izin verdimdi. İhtiyarlık iki kadeh içince bunayorum...

Pencere açılmadı, Mustafa:

— İhtiyarlık.. ihtiyarlık.. diye söylenerek döndü.

Aşçıyı aralıktan gözetleyen Şahin, "karıya izin verdim„ diyen ihtiyarın, ayaklarının altına taş koyduktan sonra koca gövdesi ile, yavaşça pencereden içeri girdiğini gördü...

Sabahleyin Mustafa dükânda, pilâv lengerini karıştırırken, uykusuzluktan kanlanmış gözlerile gelen geçeni tetkik ediyor. Müstehzi bir nazarla karşılaşmak korkusu ile titriyordu. Öğle vakti fasulye başına çöken müşteriler, Mustafanın büyük neşesine şaştılar. Şişkin ve yağlı fasulyaları çinko tabaklara dolduran Mustafa:

— Heüsiyn ben sana kaçacağım, ne yarparsan yap !..

Kız saçların, saçların
Ninna ninna ninna ninna vay

Diye kaçan karısının şarkısını mırıldanıyordu. Yemekleri, titreyen ellerile taşırken neşeli görünmeğe çalışarak:

— Bizim karıyı o günlüğüne dayısına gönderdim amma, pişman oldum. Karısız ev tatsız oluyor. Bu gün bende gideceğim. Siz artık beş on gün başka bir aşçıya gidin!.. dedi.

Öğleden sonra, kirli bakırları, bir yana yığdıktan sonra, dükânını kapadı. Ve tıpkı karısı gibi dağın yolunu tuttu. Tıkana, tıkana tırmanıyor, mahzun görünmemek için, kısık bir sesle şarkılar mırıldanıyordu. Tahtacılar köyüne giden ensiz yola geldiği zaman, kasaba görünmez olmuştu Artık yalnızdı. Başını iki tarafa sallayrak.

— Altmışından sonra, rezil rüsva oldun Vodinalı Mustafa!.. dedi ve bir hıçkırık boğazını tıkadı.

İhtiyar, köyün ince yoluna sapmadı, geriye dönmedi, önündeki taşlı ve dik bayırdan, koşa, koşa yuvarlanır gibi indi. Zeytin ağaçlarının arasında gözden kayboldu. Ve bir daha Vodinalı Mustafayı hiç kimse görmedi.

YARIM AY

KOLLEKSİYONLARIMIZI ALINIZ !..

(Yarım Ay) ın :	1 - 12	sayıları	: Birinci cild
» » » :	13 - 24	»	: İkinci cild
» » » :	25 - 36	»	: Üçüncü cild
» » » :	37 - 48	»	: Dördüncü cild
» » » :	49 - 60	»	: Beşinci cild

olmak üzere, güzel birer kap içinde hazırlanmışlardır. Bu kolleksiyonlar sizi, her zaman.. her yerde eğlendirecek, düşündürecek ve müstefit edecek en güzel eserlerdir. Türkiyede bu kadar zengin, bu kadar mütenevvi, bu kadar istifadeli bir eser pek azdır. Elimizde mevcut olan kolleksiyon mikdarı sayılıdır. Fırsattan istifade ediniz !

Her bir cildin fiatı 250 kuruştur. Beş cildi birden alanlara
- Yüzde otuz tenzilât yaparak - 875 kuruşa vermekteyiz.

Istıranca Eteklerinde

Yazan: ***Mükerrem Kâmil Su***

Güneşin dalıp çıktığı yatak odaları, suların sesi ile canlanan çalışma odası.. geniş salonu ve çocuklarının çalışma, yatma, dinlenme odaları ayrılacaktı.

Onlar kendi katlarında, kendi görgülerinin dünyası içinde yaşarlarken.. işte günden güne büyüyen, modern şartlar altında hayata hazırlanan çocukları diledikleri gibi, beğendikleri gibi yaşamak istiyeceklerdi.

Onların arkadaşları, toplantıları, çayları, tenis partileri olacaktı.

Gençliklerinin en ateşli, en heyecanlı yıllarını Anadolunun küçük ilçelerinde.. en korkunç yokluklara göğüs vererek geçiren bu karı koca için.. çocuklarının şen, hareketli ve pek mesut yaşayışlarını uzaktan görmek ne temiz bir saadet, ne gönül dolduran bir zevkti.

Birsenin renk renk saçlı, muziğe, spora, dansa, çalışmağa düşkün.. değişik birçok arkadaşı Marmaraya gençliklerinin baharını taşıyacaklar: sular onların pürüzsüz kahkahaları ile ürperecek... Geceler.. sesleri, muzikleri ve bahçe, deniz eğlenceleri ile sabah ışıklarına kavuşacaklardı.

Günün birinde öğrenimini bitiren genç kız kucağına atılarak yavaşça:

«Onu seviyorum anne. Babama açar mısın bunu?» diye seçtiği genci tanıtacak ve bir gün üstüne umutlar bağlanan küçük Birsencik, bir kuş gibi başka yuvaya kanat açarak uçup gidecekti.

Sonra Tungayı düşündü.

Onu yurda ve cemiyete yararlı olması için çok iyi yetiştirecekti. Tahsil yılları uzun sürecek, yıllarca biribirinden ayrı kalacaklardı. Ve yine geç te olsa.. güç te olsa.. bir gün oğlu da güneş gibi pırıl pırıl yanan bir genç kızı kollarına bırakarak:

«Beğendin mi gelinini annecim?» diyecekti.

Berrin bunları düşünürken yüzündeki atlar en mesut ışıklarla aydınlanıyor; içine dünyaya sığmayacak kadar geniş sanığı bir yaşama hazzı doluyordu.

No: 4

Nesrin gibi düşünmüyordu o...

Yersiz ıstırapları çağırarak kalbi delik desik etmeğe.. hayatın belirsiz yollarını araştırarak yorulmağa ne lüzum vardı? Yuvanın eşiğinden atlamış bir insan için başka duyguların.. başka ihtirasların ve başka heyecanların yeri olamazdı.

İnsan gönlü aç bir kurt gibi bir çok şey isteyebilir; eline geçtiği zaman da parça'aması işden değildir. Lâkin onu kuzulaştırmak.. insan iradesinin elindedir.

Cevad Nesrinle konuşuyordu:

— Sen nasıl telakki edersen et kızım. Biz hayatımızdan memnunuz, bir kere evimizi bulsak ondan ötesini düşünmiyorum. Onların iyi yaşamaları için yine eskisi gibi elimden gelen herşeyi yapacağım. Geceleri de şayet Tunga huysuzluk yaparsa, Berrinin üzülmemesi için çocuğa ben bakacağım.

Nesrin silâhları bıraktırılmış bir asker düşkünlüğü ile önüne baktı..

Neyi düşündü.. ne ve nasıl şeyler?.. Onları kendi duygu dünyasına sindirerek içli bir sesle:

— Birinci derecede dilediğim şey Berrinin saadetidir Cevad! dedi. Onu kendimden çok sevdiğimi ve düşündüğümü.. hayatta çekilmesi mukadder olan acıları da onun hesabına çekmeğe hazır olduğumu bilirsiniz.

Berrin mesut olsun. Onun benden uzaklarda gözyaşsız yaşadığına; kocası ve çocukları arasında tok bir gönülle yılları geçirdiğine inanayım. Bu bana yeter dostum.

Zaten birbirimizden ayrı geçen bu pek uzun zaman içinde beni avutan biricik şey, senin yuvana son derece bağlılığın ve güvenilen karaktere sahip oluşundur.

Onları yine eskisi gibi yaşatacağına.. geçen on yıl gibi ıstıraba uzak b... nıza inandığım içindir ki.. yolun... olsun çocuklar demekten başka... kalmıyor artık..

Berrin, yıllarca mektupları ile... ne en kuvvetli hayat dersini ... çalışan ablasına baktı.

İkisinin de gözlerinden birer ... yaş.. yuvalarından kopmuş birer ... gibi parladı ve ellerine düştü..

***

Ekspres günü olduğu için ... çok kalabalık..

Trenin gelmesine çok az kalâ...

Tunga arabasının tüllü, dantel... leri altında uyuyor.

Birsen, üzüntüsünü sezdiği a... gözlerinin içine bakarak, kardeşinin başını tutuyor.

Cevatla Nahit; bilet, bag... ile uğraşıyorlar. Nesrin yanında k... dolaşan, gülüp söyliyen şehir halk... gözlerle bakıyor. İçinde nereden g... anlıyamadığı korkunç bir acı var. Ş... kadar onu birçok yolculuklara ç... Bazan bir yaylı araba perdesi ar... bazan bir gemi güvertesinde, b... bir kompartımanda bıraktığı oldu... hiçbir ayrılış dakikasında bu gün d... kuvvetli sızıyı duymamıştı. Artık b... arası kesilmez ayrılıklara alışma... miydi?

Yine bir gün ya gidip onları g... lir; yahut ta yine onlar gelirler; ... ay beraber kalırlardı.

Berrin, doğum gecesinin büyü... gunluğunu henüz geçirmeden başl... yolculuk karşısında, kendi sıhhatın... Nesrinden nasıl ayrılacağını düşün... Ona da bu arkası alınmıyan gurbet ... bu dakikada çok uzun ve çok dö... geliyordu.

Parkın ağaçları arasından tren... alışı duyulunca ikisi de titrediler. ... dakika içinde hasret başlıyacaktı.

Çok acele kompartımana yerleş...

Birsen:

— Benim güzel teyzecim. Annemi hiç miyeceğim. Bana resimli ÇOCUK der-eri yollıyacaksın değil mi yine?

Diye el, kol hareketleri ile dileklerini ylemeğe çalışıyor; Cevad «onları çok koruyacağına, hastalanmamaları için her rlü tedbire baş vuracağına» söz veri-rdu.

Nesrinle Berrin, bakışlarının arkasında rakmağa çalıştıkları göz yaşlarının bo-nmaması için hiç konuşmuyorlardı.

Kolalı bir kumaşın yırtılması gibi dik s çıkaran tren düdüğü ortalığı allak llak etti. Ağlıyanlar, gülenler biribirine rıştılar.

Makine, kuvvetini ölçmek ister gibi agonları bir kere yerlerinde salladı. Ve ndan sonra geniş bir solukla ileri atıldı.

Tekerlekler raylarda dönerken pencere aşında ağlıyan Berrin.. Nahidin koluna ayanan Nesrin.. Kalplerinin de tekerlek-rle beraber yuvarlandığını, döne döne aylarda sürüklendiğini sanarak titrediler.

Bakışlarında son kalan şey; kirpikleri e kurutmağa çalıştıkları birkaç damla özyaşı ve bir kelebek gibi rüzgâra ka-at açan beyaz mendiller oldu..

***

Poyralı'nın küçük kahvesi önünde oto-mobilden indiler.

Cevad, köyün daracık yolunda koşa koşa gelen Fazlı çavuşu uzaktan tanıdı. Arasıra Kırklareline giderken bu kahve-ye uğrar; çay içerken ihtiyar adamla da konuşurdu. Yüzbaşıyı çoluk çocuğu ile karşısında gören güler yüzlü kahveci, ev-dekileri harekete geçirdi.

Fazlı çavuş arabaların köyde olduğu-nu söylemişti. Biraz dinledikten sonra yola çıkacaklardı. Kahveci bırakmak is-temiyor: «Geceye kalacaksınız yüzbaşım. Karanlıkta maazallah bir kazaya falan uğ-rarsınız. Alçak gönüllülük edin de bu gece konuğumuz olun» diye ısrar ediyordu.

Nesrin ne olursa olsun bir an evvel gitmek, evine, ocağına mümkün olduğu kadar çabuk kavuşmak istiyordu.

Birsen, Çavuşla beraber gelen asker-lerine, bahçedeki çiçeklerin kuruyup ku-rumadıklarını, oyuncaklarını, kafesteki ka-naryasını ve avludaki büyük asma salın-cağını soruyordu, Küçük Tunga, uzun tren, vapur ve otomobil yolculuğunun verdiği yorgunluk içinde mışıl mışıl uyu-yor; arabasındaki derin sessizlik henüz dünya ile hiçbir alâkası olmadığını söy-lüyordu.

Cevad, otomobili göndermeden önce tekrar yolların ne halde olduğunu sorup araştırdı. Fakat o kadar çok yağmur yağ-mıştı ki.. Balkanın çamurunu söküp geç-menin imkânı yoktu. Araba bile zor yol alabiliyordu.

Yüzbaşı, karısının güzel küçük yüzüne baktıkça derin bir acı duyuyordu. Dün-yanın bir renk, bir oyuncak, bir çiçek gibi hafif, tatlı, yumuşak, narin mahlûkunu bir yük arabasına bindirip saatlerce uy-kusuz yormak ne kötü şeydi. Elinde ol-saydı onu kolları arasında incitmekten, örselemekten çekinerek günlerce, aylarca taşıyacak.. çünkü onu o kadar seviyor; içinde yanan büyük bir ateşin hızı ile karısı uğurunda her şeyi yapmağa kudretli görünüyordu.

Dünyanın bir renk, bir oyuncak, bir çiçek gibi hafif, tatlı, yumuşak, narin mahlûkunu bir yük arabasına....

Araba hazırlandı. (... köyde) üstü ha-sırla örtülü bir araba vardı. Fakat bir haftadır İğneadada idi. Fazlı çavuş bunun için üstü açık araba getirmeğe mecbur olmuştu. Cevadın buna çok canı sıkıldı. Köyden hasır getirtip arabayı kapalı bir hale getirmek istedi. Fakat geç kalacak-lardı. Vakit geçirmemek için çabucak yerleştiler.

Berrin sabaha kalmak istemiyor; yor-gunluğa kısa bir dinlenme vermeden ye-rine gitmeği daha doğru buluyordu. Çün-kü o kadar halsiz düşmüştü ki.. bu gece köyün toprak odalarından birinde kalıp ta dinlenecek olursa., ertesi gün kendisinde yola çıkmak kuvvetini bulamıyacağını sa-nıyordu. Kemikleri kırılıyor, kalbi uyuşur gibi oluyordu. Bu bıtginliğini Cevda belli etmemeğe çalışıyor; dişlerini sıkıyor; ba-kışlarını yüzünde hissedince hemen gü-lümsüyordu.

— Solgun görünüyorsun sevgilim. Sa-kın hastalanmıyasın.

— Hayır.. hiç birşeyim yok. O kadar iyiyim ki..

— Berrinciğim, sen iyi ol. Başka bir-şey lâzım değil bana. Yuvamıza kavuşu-yoruz diye öyle seviniyorum ki..

— Ben de Cevad..

— Dört tekerlekli, yaysız, iki at ko-şulu arabanın içine minderler, halılar se-rilmiş; kenarları yastıklarla döşenmişti. Eşyaları askerlerle ikinci arabaya bırak-tılar.. Birsen uzandı. Berrin yastıklara dayanarak uzun oturdu. Tungayı da ara-basından çıkararak bir köşeye yatırdılar. Sonbaharın tatlı bir günüydü. Ilık bir gü-neş yamaçlarda gülümsüyor; ince bir rüz-gâr boş tarlaların üstünde kendi kendine dolaşıyordu.

Yenice köyüne kadar dümdüz, tozlu yollarda hep Nesrini, Nahidi, doğum evin-deki çalışkan, fedakâr hastabakıcıları, Rem-ziyenin Tungaya düşkünlüğünü konuşa ko-nuşa gittiler.

Köy muhtarı kahvede nargile içiyordu. Yüzbaşıyı görür görmez koştu. Havanın serinlediğini, gece Balkanı aşmanın hiç te doğru olmadığını söylüyor; yüzbaşıyı alı-koymak için dili döndüğü kadar ısrar edi-yordu.

Hayvanların dinlenmesi için yarım saat kalmağı kararlaştırdılar. Berrin arabadan inmek istememişti. Cevad küçük kahveye girdi. Biraz sonra temiz bir tepside, gayet iyi demlenmiş çay bardaklarile kahvecinin çırağı göründü.

Cevad çenesini arabanın kenarına da-yamış; Berrin'in çay içişine bakıyordu. Genç kadının uçuk pembe bir renk alan dudakları sıcak çayı yudum yudum çek-tikçe kızarıyor; rengi yerine gelir gibi oluyordu.

— Punç çok güzel olmuş Cevad.

— Bir bardak daha içer misin?

— Bilmem ki.. Başım dönmesin sonra..

— Yok canım. Gecenin ayazına karşı gelir, fena olmaz.

Berrin ikinci bardağı da bitirdikten sonra temiz bir neş'e ile:

— İneyim mi Cevad! dedi. Biraz dolaşırız.

Yüzbaşı çocuk gibi sevinerek kollarını uzattı. Bir solukta karısını kucaklıyarak yere indirdi.

— Ayakların çok uyuşmuş mu?

— Biraz.

— Yürüyelim, açılır.

Genç kadın kocasının koluna girdi. Yavaş yavaş köyün yanından geçen daracık bahçe yollarından birine daldılar.

Akşam olmak üzereydi; gökleri ince bir buğu sarmış; tarlalar, bahçeler erkenden uykuya dalmışlardı. Ağaçların dalları zayıflamış; yapraklar cansız bir yığın gibi topraklara serilmişlerdi.

Genç kadın ayakları altında çıtırdıyan dal parçalarına, eriyen, dağılan, toz gibi ufalanan yapraklara baktıkça mahzunlaştı. Belki farkında olmadan kendi ömrünün sonbaharını düşünmüştü.

Cevad, karısının kafasından geçen içli şeyleri sezmiş gibi şen, temiz bir sesle:

— Hayat ne güzel şey Berrin dedi. «Her mevsimin kendine göre bir güzelliği var!» diyen ne doğru söylemiş. Bahar olsun, bahar gelsin diye bekleriz. Ortalığın yeşile bürünüşü gözümüzü, gönlümüzü okşar. Sevinir, çoşarız. Baharla beraber yeni, taze bir hayata kavuştuğumuzu sanırız. Sonra yaz olur. Onu da severiz. Tarlada, bayırda, kırda öyle olgun bir yaşama başlar ki...

— Sonbaharı da bekler miyiz Cevad?

— Tabiî sevgilim.. yalnız sonbaharı değil, kışı da bekleriz. Hem özleye özleye..

— Belki tabiatın kışı, yağmuru, karı sevilir, istenir, beklenir. Fakat ömrümüzün sonbaharını beklemek biraz hazin değil mi Cevad?

— Niçin olsun Berrin o zaman da insanı sevindiren, avutan kuvvetler olur. Meselâ kendimizi örnek alalım; yavaş yavaş ihtiyarlamağa başladığımızı kabul edelim. O zaman çocuklarımız büyüyecek, yetişecekler. Renkleri, şenlikleri ve coşgun bir kaynaktan fışkırırcasına gelen yaşama zevkleri ile bize en zengin baharı getirmiyecekler mi?

— Lâkin ihtiyarlığın korkunç birşey olduğunu, insanın çirkinleşeceğini ve yaş aldıkca titizleşeceğini.. huysuzluklara başlayınca da yakınları için çekilmez olacaklarını niçin hesaba katmıyorsun?

— O bizim için değil sevgilim.. sevişen, anlaşan iki kalp için böyle şeyler akla bile gelmez. Sen bence yaş aldıkca

Yavaş yavaş köyün yanından geçen daracık bahçe yollarından birine daldılar.

güzelliği beliren, manası derinleşen bir kadınsın. Bir an için bu kumral saçların bembeyaz olduklarını düşünüyorum. Yüzün bu çerçeve içinde öyle asil oluyor ki... Seni o zaman daha çok seveceğimi sanıyorum.

Berrin gülümseyerek kocasının yüzüne baktı.

Akşam gölgeleri gözlerine inerek bakışlarını nihayetsiz bir engine çevirmişti. Yumuşak, tozlu yolda yavaş yavaş yürüyen genç kadın o kadar tatlı, göz ve gönül dinlendirici bir ... yordu ki. Cevadın yüzü ile beraber de güldü.

Cılız bir ağacın gölgesine ... türdü onu....

— Gel sevgilim! dedi. Bu ... vallı ağaca ebedî bir saadet ...

Berrin anlayan bakışlarla ... yaklaştı. Yüzbaşının kuvvetli kol... kadını sarmış, kumral ... göğsüne serilmişti.

Bir dakika... Seve... bütün bir ömre bedel ... saadet dakikası geçti...

Berrin, yaprakların ... gidişi ile sararıp solan ... ağaç dallarına baktı, ...

— Gelecek bahar ... gimiz kadar temiz, ... gibi ebedî gelsin! dedi...

Tunganın ağlaması ... akıllarına gelince, ... yoldan hızlı hızlı dön... Cevad, kolunu karısının ... beline dolamış, hâlâ ... aşkın sesini fısıldıyordu...

Berrin derin derin ... alarak:

— Evet hayat güze... çok güzel; dedi. Kırla... gö gelere bakıyorum. ... lerde herkese aşağı ya... hüzün çöker derler... dakikada böyle bir ... yorum. Gurbetteyim ... bet duygusu ile dert... Cevad..

— Sevgilim, canım ... ğım.. öyle mesudum, ... sudum ki... İçimde ... gularına yer kalmadı ... ginin sarhoşuyum Berrin...

Gözlerine baktıkça ... dönüyor.

Sesin içimde yorgun... gündelik işlerin usancı... bırakmıyor.

* * *

Koca İstiranca ... Ağaçlar; geniş, ... dağların kucağında ... rını unutmak için ... rine sokulmuşlar. Öyle candan ... ki., kollarının kilidini açmak pek ...

Gece ilerlemektedir.

Dünyanın en mesut kadınının ... aştığını sezen yıldızlardaki güzel... pırıl giyinmişler. En parlak taşla... pılan tacları başlarında öyle ışıl... tam bir bayram şenliği içindeler. ... koşmaca oynuyorlar.

KIRMIZI BALIKLAR

— *Başı 7 inci sayfada* —

nne, kızının parlak siyah saçlarını yor, seviyordu:

Filiz, gözlerin süzüldü yavrum. i yat artık. Duş yapacak mısın?

enç kız, bir kere daha annesini k, oturduğu gibi yavaşça kalktı:

Uykum geldi. Hemen yatacağım. oturacak mısın anne?

nne, kucağında duran işi gösterdi.

Bunu bitireceğim. Yaz gelmeden lmazsa bir kaç defa giyersin.

liz, kollarını açarak, gerindi. siyah elbisenin gizlediğ bi- vücudu, bütün in- güzelliğile, mat renk- maşın dışına çıkmıştı, nne, kızının kusursuz, vücuduna bakarken, mmel bir evlâdı ola- nin gururunu bir ke- ha, göğsündeki ateş- yun kaynayışile duy-

Gecen aydın olsun

Senin de çocuğum...

— 3 —

omodinin üzerinde küçük saatın çın- çalmağa başlamıştı. atakta mes'ut bir gü- eyişle uyuyan genç birdenbire uyandı. e ipek yorganın altın- kolunu çıkararak sa- zattı. Çıngırağı sus- . Uykudan uyanma- gördüğü rüyadan ayıl- ş gibi gözleri kapalı, gülümsüyordu. Du- yacak kadar küçük esle mırıldandı:

Saat beni uyandırmasa daha uyu- mışım!..

özlerini uğuşturuyordu. Üstünde- rganı fırlattı. Yatakta doğrulma- yere sıçraması bi- olmuştu. Mavi pijamasının yukarı toplanan geniş arı aşağı doğru kayarak, çıplak larını örttü.

yakları alışkın bir hareketle ter- ini ararken; yatağın ucunda duran nosunu almış giyiyordu.

encerelerin perdelerinden süzülen ş ışıkları odayı gül rengile aydın- ordu.

enç kız, sevinçli bir çeviklikle erelere doğru koştu. Kenardaki onu ağır ağır çekti. Çiçekli penbe perdeler bir tarafa toplanmış, geniş camlardan içeri, güneşin yaldızlı sabah aydınlığı dolmuştu.

Filiz, pencerelerin geniş kanatlarını açtı. Dışarlara baktı. Bahçedeki taze, kısa boylu çamlar; çimenler, fidanlar, fideler, yıkanmış gibi, tertemiz bir yeşillikle parlıyorlar; ıslak toprak, ılık güneş altında kuruyarak tütüyordu.

Genç kız, pencereden ayrılarak banyo odasına girdi. Biraz sonra döndü. Kimonusunu, pijamayı çıkararak dolabtan aldığı mayoyu giydi. Bütün vücudunu hafif bir masajla elden geçirerek, cildin üzerindeki uyuyan kırmızı kanı harekete getirdi, sonra büyük bir istekle, her sabahki jimnastiğini yapmağa koyuldu.

Vücudu, taze ve narin bir dal gibi, kolaylıkla bükülüyor, eğilip kalkıyor, kolları, bacakları düzgün hareketlerle işliyordu.

Bir çeyrek süren çalışmadan sonra, açık pencerenin önünde durarak, geniş ve kuvvetli soluklarla ciğerlerine temiz hava doldurdu. Banyoya koştu. Ilık bir duşla vücudunu yıkadı. Sırtında bornosu, yatak odasına geçti.

Yanakları kızarmış, gözleri parlıyor, küçük bir sesle şarkı söylerken; nemli vücudunu sıkı sıkı oğarak kuruluyordu.

Kimonusunu, pijamayı çıkararak dolabtan aldığı.....

Filizin rüyası...

Odanın içinde, yanaklarının solmadan, gözlerinin pırıltısı eksilmeden, dudaklarındaki şarkı dinmeden dolaşarak, hazırlanıyordu.

Ayna karşısında saçlarını tarıyarak odadan dışarı çıktı. Yavaş adımlarla parmaklarının ucuna basarak, salona geçti. Büfenin sağ yanındaki kapağı açarak, eğildi.

Bir tabak, bir bıçak alup, yemişliğin içinden iri bir elma seçti. Masanın önündeki iskemlelerden birine oturdu.

Bıçağı, tıpkı bir çocuk gibi dikkatle tutarak, elmanın kabuklarını soyuyordu. Elmanın kabuğu, bir zenberek biçimi alarak kıvrıla kıvrıla sarktıkça, onun gözlerinde sevinçli bir ışık yanıyordu.

— Ne yapıyorsun Filiz?

Genç kız, yerinden sıçradı. Bu, beklenmeyen sorguyla eli titremiş, elmanın kabuğu, bölünerek kopmuştu.

— Beni korkuttun anne... Şeytan çatlatıyordum. Şimdi ne yapayım?..

Anne, sırtında renkli yünlüden bir kimonoyla kapının eşiğinde durmuş; Filizin gözlerini andıran soluk yeşil gözlerinde canlı bir pırıltı, hâlâ taze olan yüzünde yürekten bir gülümsemeyle kızına bakıyordu.

Filize cevap vermeden büfeye doğru yürüdü. Kapağı açık dolaptan bir elma alarak, genç kıza uzattı:

— Bunun kabuğunu koparmadan soyarsan şeytan çatlar...

Filiz, başını salladı:

— İki elma yiyemem anne...

Annenin yüzündeki gülüş uçarak, kaşları hafifçe çatıldı:

— Sabahları kavaltı yerine elma, armut, veya portakal yiyorsun, öğle yemeklerini nasıl aldığını bilmiyorum. Bütün gün, durmadan çalışıyorsun. Korkuyorum yavrum, sıhhatın bozulacak diye üzülüyorum doğrusu...

Genç kız, açık dudaklarının arasından görünen parlak, güzel dişlerinde, bir parça elma ısırarak gülüyordu. Annesine cevap vermek için elmayı çabucak yedi:

— Öğle yemeklerini Yurdun lôkantasında yiyorum. Ben hayatımı bakmağa mecbur bir insanım. Çalışan, çalışmayı seven bir kız, sıhhatı da korumağı bilir. Sağlığım bozulur diye hiç üzülme anneciğim.

— Hiç olmazsa, iki elma ye çocuğum...

Arkası var

Sekizinci Balkan oyunları da tarih oldu

Bükreşte yapılan "sekizinci" Balkan oyunlarında memleketimizi temsil eden atletler, iştirak ettikleri yirmi bir müsabakada yüksek atlama ve 400 metrede ikincilik, gülle, 400 mania, Balkan bayrağında üçüncülük, 100×4, 400×4 ve 5000 metrelerde dördüncülük 100, 1500 ve disk atmalarda da beşincilik almak suretile bu senede yirmi altı puvanla Balkan oyunlarını kapamış oldular.

İki ikincilik, üç üçüncülük, üç dördüncülük, nihayet üç beşincilık derecesi alan atletlerimiz bu arada dört te yeni rekor yapmış bulunmaktadırlar.

Atletizm gibi en hassas bir sporun saat ve kronometroya dayanan ölçüleri karşısında bir avuç heveskârın ortaya koydukları bu iş hattızatında pek parlak olmamakla beraber atletizmin gördüğü alâka ve rağbet karşısında inanmak lâzım ki çoktur bile.

Sekizinci Balkan oyunlarını ilk defa üzerine alan Romanyanın gösterdiği yüksek terakki ve faaliyet, onların son senelerde atletizme verdikleri ehemmiyetin büyüklüğünü kolayca isbat etmiş oldu. Balkan oyunlarında Yunanlıların en yakın rakibi olan Yoğuslavyayı kırk puvan geride bırakan Romanya, birinciliği alan Yunanlılara da 16 puvan gibi küçük bir sayı farkile mağlûp oldu.

Senelerdenberi üçüncülükte kalıpda bu gün bu dereceye yükseliş yabana atılır bir muvaffakiyet değildir..

Her geçen sene umumî vaziyetten bir iki puvan feda edip memlekete dönen millî atlet takımının bize koca Balkan oyunlarında iki ikincilik, üç üçüncülük veren ve mevcudu dördü bulamıyan kadrosu yarın çivili papuçları tavana astığı gün Balkan oyunlarındaki vaziyetimiz Bulgarlarla çekişe çekişe taayyün etmiş olacaktır. Hemen bütün Balkan oyunlarında kendi normal derecelerini tutamadıkları için büyük fırsat kaçıran atletlerin arasına karışan gülleci İrfanla, üç adım atlayıcı Pulat ve 110 metre manialı koşucumuz Fakin Bükreş müsabakalarında beklenen dereceleri yapamamış olmaları hakikaten üzüntü edilecek bir mes'eledir.

Toplu olarak yapılan müsabakalarda bir takıma dahil atletlerden bazıları her ne sebeple olursa olsun formlarından düşmüş olabilirler ama; asıl kendilerinden iş ve derece beklenen atletlerin bu kabil müsabakalarda adeta seyirci kalmış olmaları cidden üzüntü edilecek bir iştir.

Biz atletizm varlığımızı yalnız Balkan müsabakalarında görüp anlamak istediğimiz için mevsim zarfında yapılan hareketlerle kimse yakinen alâkadar olmayor. Bugünkü atletizm varlığımız henüz hakkımız olan dereceyi bize vermediği içindirki bu işi ciddî bir üzüntü olarak kabul etmemek lâzımdır. Ne ekdik ki fazla biçmek istiyoruz!

Çoban Meh...
Fotoğrafl...

İyi bir güreşçi olduğunu isbat eden
METZNEN

Balkan güreş şampiyo... birinci olduk

İlk defa İzmirde yapılan Ba... birincilik müsabakaları Tü... nın beklenen zaferile niha... Beş senedenberi memleketi... lan Balkan güreş müsabaka... güreş federasyonunun yapt... lifle ilk defa 1932 senesinde yapılmış ve hiç aksamadan sene üstüste şehrimizde icra...

1936 Berlin olimpiyadına... zırlık ve neticede büyük yo... dolayısile geçen sene yapılan... kan müsabakaları bu sene ge... tarihte muvaffakiyetle yapıl...

Son dakikaya kadar mü... iştirâkları mukarrer olan Bu... men federasyonlarının müsa... bir iki gün evvel oyunlara... ceklerini bildirmiş olmaları... yok ki bu büyük hareketi... sarsmış oldu.

Balkanlar arasındaki gü... ve faaliyeti üzerinde belli b... oynıyan bu müsabakaların... maması için çalışan güreş fe... neye mal olursa olsun üç ... sında bile olsa müsabakala... ilân ve tesbit ettiği tarih... yapmağa karar verdi.

Kuvvetli güreş takımımız... nihayet bulan beşinci Balka...

güreş şampiyo
birinci olduk

nirde yapılan B
müsabakaları T
en zaferile nih
nberi memleketi
güreş müsabak
asyonunun yapt
1932 senesinde
hiç aksamadan
şehrimizde icra
lin olimpiyadına
ticede büyük y
eçen sene yapıla
kaları bu sene ge
affakiyetle yap
ikaya kadar m
ukarrer olan B
yonlarının müs
evvel oyunlara

Çoban Meh
Fotoğrafl

ldirmiş olmaları
büyük hareketi
.
r arasındaki gü
üzerinde belli b
müsabakaların
çalışan güreş
lursa olsun üç
lsa müsabaka
bit ettiği tari
rar verdi.
güreş takımım
an beşinci Balka

altıncısı gelecek sene Atinada nış olacaktır.

letizm sahasında cidden büyük bir olan Yunanlıların bu güne ka- apılan Balkan güreşlerinde hep ncu kalırken bu müsabakalarda 56 birinciliği ile Yogoslavlarla müsa- van alarak ikincilik mevkiini ka- ş olmaları onların bu sahada da faaliyete başladıklarına bir delildir. ze beşinci defa Balkan güreş bi- ği kazandıran pehlivanlarımızı te- ekker tebrik ederken, gelecek sene da ciddî bir hareketle karşılana- ızı da şimdiden göz önünde tut- işareti bir vazife bilin.

Ömer Besim Koşalay

... *pehlivanlık müsabakaları münasebetile*

inönü Halkevinin yapmış olduğu ireşler, gençlik ve memleketçilik lliyetçilik noktai nazarından çok i olmuştur. Eminönü Halkevi, İs- l halkına büyük bir spor ziyafeti ği gibi muhtaç olduğumuz sporu eketimizin yiğit, gürbüz, tüvana ları er meydanına çıkarak karşı- ır, çok mühim bedenî faaliyet ve ane hareketler gösterdiler. Sekiz n halk kitlesi bu çocukları zevk raretle seyretti ve alkışladı.

ıhterem İstanbul halkımızın gös- ş olduğu spor severlik ve takdir- hertürlü medhu sitayişin fevkin- i. Şu hareket halkımızın mertliğe liğe nekadar kıymet verdiğine de- etmez mi. Sonra organizatörler de ı tezkârdır. Suyolcu Bay Mehmet li Albay Besim, iki Bay Cemaller, Sami Karayel tertibatı tanzim hu- da çok titiz davranmış ve bita- büyük bir itina ile çalışmış ol- ı her cepheden görünüvordu. menfaat vaki mesailerine teşekkür r. Bununla beraber muvaffakiyet- onra halk hücum ederek Hüseyni ünde götürmek istediler. Büyük arışıklık oldu. Bu karışıklığı ve umumî intizamın muvaffakiyetle muhafaza edilmesi polislerimizin ciddî hareketleri şayanı takdir bir keyfiyet olduğunu dahi zikretmeden geçemiyeceğim. Ahvali umumiyeyi şöylece hülâsa ettikten sonra güreşçilerimize gelelim. Bu çocuklarımızın er meydanında vaki savaşları bizlere neler ilham ediyordu. Kuvvet, metanet, cesaret, sebat, sonra vefakârlık gibi Türk unsurunun kanında meknuz olan şu bedahet ve mezayayı aliyei insaniyeyi gördükçe haz duymamak, surur his etmemek mümkün müdur.

Pehlivan köylü Mustafa, Yıldırım Bekir, Şileli Rahmi, İbrahim, Hayati, Celâl, Çengel, bu çocuklar kendilerini muhafaza ve çalıştıkları takdirde istikballeri çok parlak olimpiyatlarda ve dünya müsabakalarında çok büyük muvaffakiyetler göstereceklerinden şüphe edilemez.

Eski spor üstatlarımızdan Bay Mazhar Kazancı

Son güreşlerden evvel Yakacıkta istirahate çekilen Mülâyim, sporcularla bir arada.

Hüseyin ile Mülâyime gelince, bunların cihan şampiyonluklarına iştirak edebilecek liyakat ve kabiliyette olduklarıı şüphe götürmez. Yalnız pehlivanlarımızın tabiî kuvvetlerine ilâve edilecek birşey vardır ki o da muntazam surette jimnastiktir. Fakat jimnastik deyince İsveç jimnastikleri zan edilmesin.

Bizlerde atletik jimnastikler men edildiği için muvaffak olamıyoruz. Daima teşkilâta kabahat buluyor ve teşkilât değiştirmekle vakit geçiriyoruz. Sonra yalnız ilim sahasında yürümek iddiasında bulunanlarda vardır ki, bunlar sporun, ilmin nerede olduğunu bilmiyenler veyahut bilerek kendi mevkilerini muhafaza için düdük ve lâf siyasetini takip edenler binanın üst katını süslerler ve demir potrellerle örerler. Fakat temel çürüktür ve gün begün bu temelin çürümekte olduğunu artık görmek zamanı gelmiştir. Bu düdük talimlerini nazariyat, oyunlarını otuz sene tecrübe etmedik mi ? Vardığımız neticede meydanda değil mi? her sene ve en son Balkan maçlarında aldığımız neticeler isbat etmiyor mu? Hülâsa nazariyat, ameliyat içindir. Ameliyat nazariyat için değil. Ameliyata müncer olmayan nazariyatın ne kıymeti olur.

Mazhar Kazancı

Son güreşlere iştirak eden Yunan takımı

Yaz geçti; artık önümüz Sonbahar ve kıştır. Uzun gecelerin en güzel arkadaşı: güzel kitaplardır.

Unutmayınız ki (Resimli Ay Matbaası Türk Limitet Şirketi) Yarım Ay ve Resimli Ay okuyucularına, bütün neşriyatını % 50 tenzilât ile göndermektedir.

Hemen kitap katoloğumuzu arayınız !..

Çankırı Kapısı Hafriyatında Geçen Saatler

— *Başı 5 ini sayfada* —

çanağı, çömleği, istihkâmları, su sarnıcı hamamı, pazaryeri, evleri gibi hayat müesseseleri bulunmuştur.

Şimdiki halin arkasında büyük bir Roma hamamı kurşun künklerile çıkarılmıştır. Ziraat Bankasının yerindeki mozayik saha da..

Hacıbayramın üzerindeki Ogüst mabedi ki bu eser milâddan 200, şimdiden 2300 yıl önce yapılmış Elenistik devre ait güzel bir eserdir.

Kalenin üzerindeki duvarlardaki sütun başlıklı süsler, klâsik Ankaranın güzel vesikalarıdır.

Çankırı hafriyatına başlamadan önce buradaki genel araştırmalar hakkında topluca bir fikir vereyim.

Şehrin asıl bünyesine girmek için, şehrin yüksek yerlerini gözden geçirmek lâzımdı. En eski izleri, yüksekliklerin derinliklerinde bulacağımızı ümit ederek işe başladık. Ankara şehir hafriyatına Türkiyede 20 Nisan 1937 de girişildi.

Eski kaleyi metodik bir şekilde aradık. Taramadık bir yer bırakmadık. 23 yerde sondaj yaptık. Bulduğumuz eserleri tasnif ettik. Ancak milâddan evvel 200 seneye uzanan izlere rastladık, şimdilik daha eskileri bulamadık.

Bir tek metre murabbaı yoktu ki adamakıllı karışmış olmasın. Bizans devrinde belki on beş defa yakılıp yıkılan.. Roma ve Osmanlı devirlerinde de :

Çok karışmış bir toprak ki eski simasını muhasaralar, yangınlar, ellerinden geldiği kadar silmişlerdi. Meselâ burada bakır devrine ait bir balta bulduk. Tabiî bu, dışardan getirilmişti ve bu eserlerle hiç münasebeti yoktu.

Kaleden sonra yükseklik olarak, Halkevinin ve Etnografya müzesinin kurulduğu mevki vardır. Biz buralarını yapılar kurulurken kontrola tâbi tutmuştuk, mezarlar, kayalar çıkmıştı. Halkevile Ticaret mektebinin arasındaki asfalt yolda büyük bir Roma caddesinin kurulduğunu biliyoruz. Etfaiye meydanının yerindeki çukurda bir Roma tiyatrosunun bulunduğu tahmin ediliyor. Bu hususta henuz az vesikamız vardır. İsmet Paşa mahallesinin bulunduğu yer kayalardan ibarettir Namazgâh denilen Hacet tepesi de yeni bir mezarlıktır. Hacıbayram yüksekliğini gözden geçirmenin imkânı yoktur. Koca mabet var.

Almanların 1926 da yaptıkları hafriyat klâsik devirden daha eski devirler bulunduğunu göstermiyor.

Geriye Çankırıkapıdaki hafriyat yaptığımız tümelti yani yükseklik kalıyor.

Tümülüs kelimesinin Tümelti sözüne ne kadar benzediğine dikkat ediyor musun?.

Tumulus Lâtincedir. Tumba Türkçedir.

Tumulus'un Fransızcası Tümülüstür. Tümelti, Kümbet.. Bunların biribirine ne kadar benzediği gözden geçirilerek birincilerin Lâtinlere, Etrüsklerden hediye olduğunu unutmamak lâzımdır. Etrüskler, İtalyanın en eski yerlisidir. H kikatta Romalıları ve yakın kavımleri yetiştiren medeniyet mürebbisi olarak tanınmıştır. Bugün Etrüsklerin Orta Asyadan gelme Turanî bir kavm olduğu beynelmilel âlimlerce tahmin edilmektedir. Meselâ Avusturyalı Brandestein bunlardandır.

Höyük ve Tümelti

Mezarları gizliyen Höyükler, sonradan yığılmış toprak tepelerdir. Tümeltiler ise zamanla ve birçok hâdiselerle eserlerin toprak altında kalışıdır. Böyle yüksekliklere tümelti denir.

Hafriyat yerinin her tarafı fabrika ve büyük evler tarafından işgal edilmiştir. Ben, cenup tarafında çalıştım. Eteklerinde iki sondaj yaptım, ikisinde de beş metreye indim. Birisinde su çıktı, İkinci sondajda beş metrede toprağın bakir kısmını buldum. Eşyayı toplıyarak tasnif ettik. Poshitit yani son Eti devrinden bugüne kadar teselsül eden devirlerin çanak çömleği elimize geçti.

İlk araştırmamızda bize ümit verecek izler elde etmiş olduk. Bunun üzerine hafriyata tümeltinin (15) yerinden sistemli sondaj taramaları şeklinde başladık.

Tarama ve ocak

Araştırılacak sahanın hudutları belli edilir, 20 santim derinliğinde kazılır; ve böylece toprak 20 şer santim ufki tabakalar halinde kaldırılır. Her katta bulunan parçalar, taşlar ve saire ayrılması icap eden eşya ayrılarak bir köşeye konur. Bu yığının üzerine 1 numaralı ocak denir. Böylece 20 şer santimi muhafaza ederek bakir toprağa kadar varılır ve ocakların da sayısı artar.

Bunlar yıkanır, temizlen... yerlerine konur. Bundan so... nif başlar. Böylece aynı ... toplıyan eserler bir araya ... suretiyle bir devrenin meyda... ması mümkün olmaktır.

Parçalanmış bir çömleğ... rını bulmak yahut herhangi ... bir küpü parçalamadan çık... çok dikkatli davranmak gere...

Hafriyat işi yalnız topra... demek değildir. Bazı noktala... molalarla çalışılır.

Biz burada yalnız klâsik ... marlık vesikalarını bulduk. ... evler, sarnıçlar, künkler ha...

Fakat bu klâsik devrin ... çivesi içinde daha çok eski ... çanak çömlek, heykel kalnt... mize geçirmiş bulunuyoruz.

Kalede olduğu gibi bura... mamış bir karış yere rastla... kün olmadı.

Tamamiyle aydınlatamadığı... oluşlar sırasında bütün tab... birine geçmişti. Büyük yang... düğün kalın siyah tabakaları... edilir?

Buradaki mesaimizi ş... edebiliriz :

Hafriyat yeri bugüne ka... kavimlerin uğrağı olmuştur. ... çok yardımı dokunmuştur.

***

Türk Tarih Kurumunun ... leri meydana çıkarmak yol... maları çok değerlidir.

Sorduğum bir sürü sualle... hafriyataın riyaset eden ge... vaplarını kısaca yazdım. B... lerimdeki görüşmelerimizi ... rinizin önüne sereceğim,

Sizi merakta bırakmama... başlarını söyleyeyim :

[Boş sigara paketleri ne... Mezar kapağı olan bir har... neleri gizler?. Topraktan çı... rin sözüne ne zaman inan... yıl önce 27 metre derinliğ... meçhul cinayetin sebebi a... lık mıdır? Atları ile, zırhları ... kral?, Altın şampanya ka... Tarihi Kurumunun dava... her Türkün borcudur].

No. 64 YARIM AY BİLMECE KUPONU No. 64

Bilmece No. 63	Ağ..s.. .aş.e ..da. di..i na.a.ı .a.an ..la.ı. eh.. v.ta. ç..kü ..fa. .tt. K.ma.

Noktaların yerlerini gereken harflerle doldurursanız, büyük millî şairimiz Namık Kemal öldüğü zaman, oğlu Ali Ekremin yazdığı rsiyenin bir beyti ortaya çıkacaktır.

Bu bilmeceyi doğru çözenlere armağanlarımız :

Birinciye: Zarif bir masa saati; **ikinciye:** Beykoz fabrikası mamulâtından bir çift ayakkabı; **3-5 inciye:** Yün battaniye; **6-13 üncüye:** simli Şark kolleksiyonu; **14-60 ıncıya:** Elli kuruşluk birer Edebiyat mecmuası; **61-100 üncüye:** Resimli Ay Güzeller albümü

62 inci sayımızdaki bilmecenin doğrusu :

Evvelce hüdayı tanımış olmasa gönlüm
Billâhi güzel sen benim Allahım olurdun.

Bu bilmeceyi doğru çözenler arasında çekilen kurada kazananlar :

Pardösülük yerli kumaş : İzmit istas-n civarında Yadigârı Terakki mektebinden lip Canışeker - İzmit istasyon civarında Feyzi byan mektebinden Halil Galik. (Bu iki y bir zarf içinde bir tek kupon ile ve oğraflarını göndermek suretile bilmeceyi iştereken halletmişlerdir).

Fantazi yünlü kadın elbiseliği: Selânik ardar mahallesi Selânik - İstanbul şimendi- istasyonu civarında artist Rozika Sonya.

Kristal yazı takımı : Ankara Kızılelma ıhallesi Altay sokak No. 123 Bay Mehmet li Tunça.

Resimli Şark kolleksiyonu : İstanbul uncu ilkokul öğretmenlerinden Hikmet Tünataç. İstanbu Maltepe P. atış okulu 258 yarbay N. V. Karakaya. İstanbul Zeynep Kâl Doğumevi başhemşiresi Nebiye. İstanbul edikule istasyon caddesi 109 Suzan Göker. laşehir eczacı Sudi. Bodrum birinci okul retmenlerinden Muazzez Erhan. Trabzon lediye fen memuru kızı Nezahat İmre. Anra Hamamönü, Dumlupınar mahallesi Akyol kak No. 3 te Haşim Çağatay. Süloğlu - Ene - Asteğmen İbrahim eşi NerminAkdağ. nir Balçuva okulu öğretmenlerinden Nesibe ydınalp. Samsun gümrük Mu. müdir ve niz mıntaka Ko. daktilo Emine Öngel. astamonu P. T. T. muhabere memuru Mehet Sert.

Edebiyat mecmuası : İstanbul Üsküdar saniye Çit sokak No. 61 öğretmen M. Kinn. İstanbul askerî tıbbiye okulu eczacı son nıf No. 263 Cemal Kazan. Amasya C. H. rtisi sekreterlerinden Ali Sarcan. Erzurum ektupçusu kızı Leman Soydaş. Yalvaç musebe kâtibi Necmi Sönmez. Gölcük T. C. erk gemisinde vardabandıra T. Yaman. İsnbul Kabataş inhisarlar başmüdürlüğü imalât besinde Galip Mutlu. İstanbul Arnavutköy ekbanlar sokak No. 5 hâkim Hulûsi kızı Cahide Hulûsi. Ankara Yenişehir Buyruk sokak No. 9 Sahibe Ökten. Bursa Sedbaşı Sakaldöken caddesi No. 22 Fahire Arıburnu. Sivas piyade tuğayı mülkakı Binbaşı Nazım Alpkaya oğlu Orhan Alpkaya. İzmir II. Mu. A. VI. Tb. 2 Bl. K. Yzb. Rüştü kızı Zehra. Antalya Denizyolları işletmesinde Nuri Baç. Manisa Dervişali mahallesi Bakırcı sokak Avni Hazar. Ankara Yenişehir Çankaya caddesi Bilge sokak No. 6 Seniye Altan.

Resimli Ay Güzeller Albümü: İstanbul Alemdar caddesi No. 32 Hasibe İm. İstanbul Fatih Altay sayı 23 Müfide Ak. Amasya Hatuniye mahallesi No. 17-207 ev Ö. Adil Dolay. Erdek merkez okulu öğretmenlerinden Halime Kutluk. Erdek öğretmen Mürüvvet Arda. Alaşehir Avukat Bay Sadettin Gürel sekreteri Mustafa Ergun. Ezine Piyade alayı karargâhında muhabere çavuşu Kâmil Gürsel. Lüleburgaz adliye başkâtibi Selim Nuri Başaran oğlu Şerafettin Başaran Çorum hususî muhasebe varidat kâtibi Rıza Sabuncu. Kütahya daimî encümen kaleminde Tahsin Moralıoğlu. Edremit muhasebei hususiye kâtibi Hakkı Ertok. Burhaniye ceza evinde Akif Tuncel. Edremit İş Bankası F. Gürelik. Bodrum tütün rencberi Bilâl Bilgir. Erzurum inhisarlar muhasibi mesulü kızı Z. Göktan. Erzurum mektupçusu oğlu Yaşar Soydaş. Trabzon Değirmenderede İzzet yeğeni Hüseyin İren. Trabzon İş Limitet Halit Onar. Sinop memleket hastanesi hemşiresi Hüsniye Suna. Sinop sihhat müdiri oğlu Nejat Öner. Urfa gümrük muayene memuru İbrahim Şenderin. Yalvaç tahsil müfredat kâtibi Niyazi Afşar. Mardin Mişkin mahallesinde Bay Farif evinde Halil kızı Fahriye. Muğla Hacı Tahir Ağa oğlu Mustafa Aksoy vasıtasile Suada Köseoğlu. Mudanya komisyoncu Burhaneddin Çıracı kızı Sevgi Çıracı. Küre C. okulu No. 43 Sevim. İzmit deniz komutanlığında yazıcı Sezai Dincer. Derince - İzmit - travers fabrikasında tesviyeci Safi Uysal. Söke Kocagöz sokak No. 12 Emine Ertük. Bor emekli tahsildar Mustafa kızı Cavide Vural. İstanbul Kızıltoprak Şehirkâhya sokak No. 20 Bedia Akura. İstanbul Üsküdar kız enstitüsü 5 özel No. 181 Neriman. İstanbul Bostancı Yenimahalle kasap Kurt İsmailin evinde Ali Doğan Artemel. İstanbul Beşiktaş Serencebey yokuşu Çitlik sokak No. 11 Hikmet Kunter. İstanbul Lâleli caddesi No. 22 Erkut. İstanbul Nişantaşı Kodaman sokak No. 79 Belkıs. İstanbul Marpuççular, Emiroğlu han No. 35 Saadet. İstanbul Mahmutpaşa Mengene çıkmazı No. 3 B. Feriha Özgüler. Karaman - Konya - Fenari mahallesi Adıgüzel sokak No. 5 Hüsnü Aksoy. Burdur mütekait öğretmen Nuri Öcal elile İ. Zeki. Mersin piyade alayı Bl. 6 yarsubay Saim Eğilmez. Mersin ilçe sekreteri Hasan Oğuzcan. Bursa Altıparmak Bozkurt caddesi No. 3 S. Öztuna. Manisa adliyesi asliye ceza mahkemesi zabıt kâtibi Nazmi Öztep. Manisa askerlik idaresinde yazıcı Bahri. Denizli Çarşı Kavaflar caddesi No. 82 - 84 kunduracı Hasan Güpnüş. Denizli lise 10 uncu sınıf okurlarından 1520 Manisalı Ramazan Uluer. Van 1 inci jandarma mıntaka hesap memuru oğlu Mefhar Arıkan. Balıkesir Mithatpaşa okulu öğretmeni Memduha Ereş. Afyon Singer acentası kızı Esin Çelebi. Elâziz Halkevi civarında No. 96 Nureddin Yalın. Diyarbekir tayyare alayı Bl. 54 gediklilerinden Mustafa Turgay. Süloğlu -Edirne- Tb. 4 asteğmen Muhtar kızı Hayrünnisa. Eskişehir levazım âmiri Bay İhsan eşi Hadiye Akal. Samsun Ortaokul sınıf 2 No. 118 Atıfet Arsal. Samsun Singerde muhasip Necmiye Türer kardeşi Leman Türer. Samsun vilâyet evrak kalemi kâtibi İbrahim Ardalı. İzmir Buca Namıkkemal sokak No. 8 S. Orhun. Ankara Maliye V. varidat umum müdürlüğü buğday koruma vergisi tetkik memuru Bay Feridun Çeşmiğ. Ankara İsmetpaşa mahallesi Atikler sokak No. 41 Dürnev Suat Samsun Ihlamur sokak No. 6 da Vedat Varol. İzmir Bornova Dostlar sokağı No. 11 de Ömer. Ankara Dumlupınar mahallesi Gürcüler sokak No. 11 de Sabahat Öz. Ankara Akköprü mezbaha baytarı Ali Rıza Öker kızı Güner Öker. Niğde askerlik dairesi Binbaşı Bay Asım kızı . . . Bigadiç nahiyesi ilkokulu başöğretmeni Atıf Saylan oğlu Aykut Saylan. Zile Büyükcami mahallesi No. 5 te Sevim Soydan. Kilis mahkeme zabıt kâtibi Kemal Özgür. Adana sulh hukuk hâkimi İsmail Hakkı elile Oğuz Göktürk. Adana sıtma enstitüsü kâtibi Arif Savaş kızı Nevin Savaş.

Yazı direktörü: Emin Refik Uzman ◆ No. 64 ◆ 15 Eylûl 1937 ◆ Basan: Resimli Ay Basımevi T. L. Ş.

DİKKAT: 63 Numaralı bilmecemiz tertip edilirken küçük bir hata olmuştur. Aşağıdaki şekilde tashihini rica eder birinci tarz ile halledenlerin de kura'aya iştirak edeceklerini arzeyleriz.

İd..k. .aâ.i .u .ü.ü. ak.. g..ek..z
Z..a b. t..a.u bu..d.r s..le.. ç..me.

ON

SENE

GENÇLEŞTİM

Bundan böyle ihtiyar ve donuk bir hal alan teni, temiz ve genç bir hale sokup beyazlaştırmak çok kolay bir iş. Sonunda fen, ten ve cildi iyice besleyen maddeyi de keşfedip ortaya çıkardı. Bu madde uğuşturularak tene sürülünce, mesamat tamamile açılıp serbest kalıyor. Çizgi ve buruşukluklar bertaraf oluyor, bazı cilde arız olan siyahımsı noktalar yokoluyor. Bu temizleyici ve besleyici madde yalnız: yeni "TOKALON,, kreminde vardır.

Bu maddede, harikulâde bir kuvet bulunduğu için, en çirkin yüzler bile za zaman da genç ve güzel bir hal alıyorlar

" TOKALON,, kreminin " Pembe ,, renkli olanını gece yatmadan önce kullanınız. Uykunuzda derinizi tazelendirir. Sabahları ise " TOKALON ,, kreminin "beyaz,, renkde olanını kullanınız. Tene bir beyazlık, bir serinlik verir.

Beyaz "TOKALON,, üzerine sürülen podra bütün gün kuvetini muhafaza eder. Teniniz, cildiniz nekadar fena olursa olsun "TOKALON,, kremini kullanmağa başladıktan sonra elde edeceğiniz neticeyi sevinçle karşılayacaksınız. „TOKALON,, ile hiç ummadığınız bir netice elde edeceğinnize eminolabilirsiiz.